

خبرنامه مقابله با فساد و فقر

به سفارش معاونت رفاه اجتماعی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
معاونت رفاه اجتماعی

پژوهشگاه مطالعات توسعه، رفاه و اشتغال

روزنامه شهروند:

سفر بی بازگشت دو برادر کولبر از «ژالانه»

رئیس دانشگاه علوم پزشکی ایران شهر: منطقه
بلوچستان با ۱۵ آسیب اجتماعی روبرو است

خبرگزاری ایسنا: ابلاغ ۳ شیوهنامه مرتبط با قانون انتشار
و دسترسی آزاد به اطلاعات

خبرآنلاین: تحلیل وزیر کار از اختلاف بین درآمد و
هزینه های زندگی

پایگاه خبری زنگنا:
شلیک به مافیای زباله

رئیس کانون زنان بازرگان فارس: قانون کار هیچ
تبصره ای در حمایت از بانوان ندارد

مرکز پژوهش های مجلس: برای فعالیت های هنری
مالیات پایه جدید تعریف شود

معاون سازمان ثبت اسناد: تنها ۲۰ درصد از طرح
کاداستر در کشور انجام شده است

شماره چهارم

۲۸ آذرالی ۴ دی ۱۳۹۸

تاریخ انتشار: ۶ دی ۱۳۹۸

کنش‌های اعتراضی تهیدستان

۴ غربت‌های خاک سفید؛ از بولدوزردرمانی تا طردشدگی محض

۶ ارزیابی و اعلام عنوانین ۲۳ پایان‌نامه راه‌یافته به مرحله نهایی جشنواره فقرپژوهی

۱۰ مبارزه با فقر: گزارش توسعه جهانی سال ۲۰۰۱-۲۰۰۰ بانک جهانی

۱۲ رابطه ایستا و پویای رویکردهای چندبعدی و درآمدی فقر

۱۴ سفر بی بازگشت دو برادر کولبر از «ژالانه»

۱۸ منطقه بلوچستان با ۱۵ آسیب اجتماعی روبرو است

۱۸ ارائه آموزش رایگان ایمنی به ۳۰ هزار کارگر ساختمانی

۱۸ تحلیل وزیر کار از اختلاف بین درآمد و هزینه‌های زندگی

۱۹ فعال اقتصادی: قانون کار هیچ تبصره‌ای در حمایت از بانوان ندارد

۱۹ دکل‌بندان؛ روی خط مرگ، زیر خط فقر

۱۹ وضعیت حقوق بازنشستگان در سال ۹۹

۱۹

سرنوشت برابر کودکان کولبر با کودکان زباله‌گرد

۲۰ حذف مجردها از طرح ملی مسکن

۲۰ سایه مالیات بر سرکارگران

۲۲ افزایش ۴ برابری کودک همسری در برخی نقاط به دنبال افزایش وام ازدواج

۲۲ طرح آزمون وسع بیمه سلامت در چهارمحال و بختیاری اجرایی شد

۲۲ معلمان با بیش از دو سال سابقه کار از مزایای طرح رتبه‌بندی بهره‌مند می‌شوند

۲۳ ۳۰ هزار خانوار نیازمند در استان بوشهر تحت حمایت کمیته امداد هستند

۲۳ بیش از ۵ هزار بی‌سواد در زنجان تحت پوشش سوادآموزی قرار می‌گیرند

۲۳ افزایش ۶/۶ درصدی قیمت مسکن در یک سال اخیر

۲۳ کارگران تراورس در اعتراض به عدم پرداخت حقوق خود تجمع کردند

۲۴ یارانه نقدی با کمک معیشتی ادغام شود

۲۴ فقیرترین مردم جهان در کدام کشورها زندگی می‌کنند؟

۲۴

ردیابی تورم بنزینی در مزد سال ۹۹ کارگران	۲۴	ابهام در مصارف ۵۶ میلیاردی حمایت و صیانت از موسیقی ملی	۳۲
۴۰ درصد کل اقتصاد ایران معاف از مالیات است	۲۹	آراء مثبت یا منفی خود به FATF را علنی و شفاف کنید	۳۳
شناسنامه دار شدن شرکت های توزیع تجهیزات پزشکی	۲۹	تحقیق و تفحص از نحوه واگذاری املاک شهرداری تهران در ۱۰ سال اخیر	۳۳
الزام دانشگاه آزاد به منع تحصیل بیش از ۱۳۴ متخلف گروه پزشکی	۲۹	دیده بان شفافیت و عدالت خواستار شفاف سازی عملکرد دیوان محاسبات در مناطق آزاد شد	۳۳
دو فوریت طرح شفاف سازی هزینه های انتخاباتی تصویب شد	۳۰	پوشش کسری بودجه از طریق مبارزه با فرار مالیاتی	۳۳
ابلاغ ۳ شیوه نامه مرتبط با قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات	۳۰	معافیت مالیاتی برای خانه های خالی و دوم ایرانیان در جزیره کیش	۳۴
تنها ۲ درصد از طرح کاداستر در کشور انجام شده است	۳۰	آخرین وضعیت پرونده واگذاری غیرقانونی اراضی دولتی در دماوند	۳۴
شلیک به مافیای زباله	۳۱	کالاهای تاریخ مصرف گذشته بیش از ۴ واحد صنفی در خلخال جمع آوری شد	۳۴
حقوق ماهیانه پژوهشگران اعلام شد	۳۱	نیازمند شفافیت در اصل قراردادهای باشگاه های فوتبال هستیم	۳۴
مرکز پژوهش های مجلس: برای فعالیت های هنری مالیات پایه جدید تعریف شود	۳۲	آمار پذیرفته شدگان دانشگاه علوم پزشکی مشهد در سال ۹۸ به تفکیک سهمیه ها اعلام شود	۳۵
اهدای بن خرید ۳ میلیونی به اعضای کمیسیون برنامه و بودجه تخلف است	۳۲	بررسی ۷۲ هزار سند هزینه توسط ذی حسابان شهرداری	۳۵
پاسخ سازمان برنامه درباره برداشت ۳۰ هزار میلیاردی سازمان ها از منابع هدفمندی	۳۲		

مبارزه با فقر، تبعیض و نابرابری

بخش اول

کنش‌های اعتراضی تهیدستان

شده‌اند، روند ساختن گفتمان آن‌ها را در مسیر ساختارزدایی توجیه می‌کند. از همین رو در دولت‌ها و نظام‌های سیاسی با سیاست‌های راست و بی‌توجه به سیاست‌های توزیعی، فعال شدن کنش تهیدستان علیه وضع موجود باید امری بدیهی قلمداد شود. بنا بر نظر وبر، جنبش تهیدستان عبارت است از: اجتماعی انسانی که به شکلی موفقیت‌آمیز انحصار استفاده مشروع از قدرت فیزیکی را در یک قلمروی مشخص از آن خود می‌کند. پیوند بین فرهنگ طبقه متوسط و اراده‌گرایی طبقات فرودست پدیده‌ای است که می‌تواند در آینده نقش بسیار جدی در بهبود زندگی فقرا داشته باشد.

در هفته‌ای که گذشت، اخبار زیر جلب توجه می‌کند:

- شرایط کولبران و سختی‌های این کار مشقت‌بار با وجود وعده‌های مسئولان و سفر بی‌بازگشت دو برادر کولبر از «ژالانه»، آزاد و فرهاد خسروی، هنوز هیچ تغییری نکرده است.
- رییس دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایرانشهر، گفت: منطقه جنوب سیستان و بلوچستان با ۱۵ آسیب اجتماعی روبروست و بایستی مسئولان کشوری توجه جدی به رفع مشکلات و آسیب‌های پرخطر اجتماعی داشته باشند.
- معاون روابط کار و وزارت تعاون اظهار داشت: این وزارتخانه تفاهم‌نامه‌ای با سازمان تأمین اجتماعی و انجمن صنفی کارفرمایی منعقد کرده است و در همین راستا، تاکنون ۳۰ هزار کارگر ساختمانی آموزش‌های لازم به طور رایگان دیده‌اند.
- وزیر تعاون با اشاره به افزایش ۳۶ درصدی افزایش دستمزد کارگران در سال گذشته، تصریح کرد: با وجود این افزایش، ولی همچنان اختلاف بین درآمد و هزینه زندگی کارگران وجود دارد.
- رئیس قانون زنان بازگان فارس، گفت: در قانون کار موجود، هیچ بند یا تبصره‌ای در حمایت از زنان فعال اقتصادی و بانوان کارگر وجود ندارد.

بی‌تردید وجه غالب نیروی محرکه کنش‌های اعتراضی تهیدستان شهری، نوعی واکنش از سر ضرورت اقتصادی یا فقر است. مگر غیر از این است که وجه متمایز تهیدستان شهری از دیگر گروه‌های اجتماعی، در نهایت فقر اقتصادی و ناداری است. این ناداری در فضای شهری صورت‌های گوناگونی دارد که نمودهای محرومیت و نابرابری است. باین وجود، این ویژگی ذات‌گرایانه تهیدستان را نباید در تبیین کنش‌های اعتراضی آنان به‌تنهایی مورد بررسی قرار داد. مطالبات، خواست‌ها، فرهنگ و دانش و بینش تهیدستان شهری نیز مثل همه دیگر گروه‌های اجتماعی در معرض انبوه امواج تغییرات اجتماعی قرار می‌گیرد. مسائلی همچون شیوه‌های سازمان‌یابی، پیگیری خواسته‌ها در شرایط متفاوت، به‌کارگیری تاکتیک‌های متنوع و کشمکش‌های گفتمانی، گروه‌های تهیدست شهری را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد. به‌ویژه به نظر می‌رسد انفکاک و انفصال فرهنگی پیشین، که لااقل دو تا سه دهه پیش میان فرهنگ تهیدستان شهری و طبقه متوسط فرهنگی وجود داشته، تا حد زیادی به واسطه سقوط گروه‌هایی از طبقه متوسط به زیر خط فقر، کمتر و کمتر شده است. برای مثال به مدد گسترش شبکه‌های اجتماعی یکی از جدی‌ترین منابع آموزشی غیررسمی همه گروه‌های اجتماعی یعنی اینترنت تقریباً به میزان یکسانی در دسترس طبقات اجتماعی از جمله تهیدستان و طبقه متوسط است. همین‌طور می‌توان سایر رسانه‌های نوپدید از جمله شبکه‌های تلویزیونی ماهواره‌ای را هم در فرآیند جاری دخیل دانست. فرهنگ‌سازی در گروه‌های فرودست شامل دریافت منفعل ارزش‌های فرهنگی از «آموزش‌دهندگان» نیست؛ این گروه از «آموزش‌گیرندگان» مثل سایر آموزش‌گیرندگان فرهنگی به‌طور مداوم فرهنگ خود را بازتولید می‌کنند و ارزش‌های خود را به شکل روزمره تولید می‌کنند؛ ارزش‌هایی که به دلیل جهت‌گیری سیاست‌های اقتصادی-اجتماعی رسمی، علیه ایدئولوژی نهادهای رسمی و در نگوشت نخبگان در قدرت است. رابطه میان تهیدستان و دولت، تابعی است از تلاش آن‌ها برای بقا. این مبارزه چه به شکل روزمره و چه در برهه‌هایی که وارد تقابل آشکار با دولت

- ❶ دکل بندی شغلی مهارتی و پرخطر است که طی آن فرد، دکل های بزرگ انتقال برق و مخابرات را نصب می کند. دکل بندی تا اواخر سال ۹۱ در قوانین و مقررات کشور در همه بخش ها شغل محسوب نمی شد.
- ❷ معاون امور اقتصادی وزارت تعاون گفت: بودجه امور رفاهی برای سال ۹۹، ۱۳۰ هزار میلیارد تومان است که حدود ۶ درصد آن یعنی ۸۵ هزار میلیارد تومان، مربوط به صندوق های بازنشتگی است.
- ❸ شبکه یاری کودکان کار با صدور بیانیه ای نسبت به مرگ دو کولبر نوجوان اعتراض کرد. در بخشی از این بیانیه آمده است: کدام سازوکار حمایتی و بازدارنده ی اجتماعی را برای رفع اجبار به کار از زندگی کودکان زیر ۱۵ سال اندیشیده ایم؟
- ❹ معاون وزیر راه، گفت: «تازمانی که قوانین بالادستی اجازه ثبت نام مجردهای زیر ۳۵ سال را در طرح مسکن ملی ندهد، وزارت راه نیز به عنوان مجری مصوبات دولت نمی تواند برای خانه دارکردن جمعیت مجرد کشور برنامه داشته باشد.»
- ❺ عضو هیئت علمی گروه اقتصاد دانشگاه خوارزمی، گفت: ۴۰ تا ۵۰ درصد کل اقتصاد ایران از مالیات معاف است که با توجه به تولید ناخالص داخلی ما که حدود ۲۵۰ هزار میلیارد تومان است، ۴۰ یا ۵۰ درصد این رقم، عدد بزرگی است.
- ❻ عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس از تلاش وکلای ملت برای ایجاد ردیفی در بودجه سال ۹۹ جهت ایجاد شرکت های شناسنامه دار برای تجهیزات پزشکی خبر داد.
- ❼ رئیس مرکز روابط عمومی و اطلاع رسانی وزارت بهداشت، گفت: افراد منع تحصیل شده از پزشکی به دلیل تخلف و عدم وجود شرایط احراز شده، بیش از ۱۳۴ نفر هستند و قانون برای همه اجرا می شود.
- ❽ نمایندگان مجلس در جلسه علنی، با دو فوریت طرح شفاف سازی منابع تأمین مالی تبلیغات و فعالیت های انتخاباتی با اصلاح برخی مواد قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی موافقت کردند.
- ❾ شیوه نامه های «انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات مجوزهای دولتی و مجوزهای مؤسسات خصوصی ارائه دهنده خدمات عمومی»، «تشخیص و تفکیک اطلاعات مربوط به حریم خصوصی و اطلاعات شخصی از اطلاعات عمومی» و «دسترسی آزاد به اسناد و مکاتبات اداری»، از سوی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ابلاغ شد.
- ❿ معاون اسناد سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، گفت: متناسب با اعتبار تخصیص یافته به سازمان ثبت اسناد و املاک، تنها ۲ درصد طرح کاداستر در کشور انجام شده است.
- ⓫ رقم ناشی از سود مافیای زباله فقط برای زباله های شهر تهران که روزانه ۹ هزار تن است،

- ❶ برابر یک ششم بودجه شهر تهران و برابری از بزرگ ترین فسادهای مالی کشور است.
- ❷ به گزارش خبرگزاری سینا، معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم حقوق ماهیانه پژوهشگرانی که از طریق سامانه سابع فعالیت خواهند کرد را اعلام کرد.
- ❸ مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی در گزارشی تأکید کرده معافیت های قانونی اعطا شده به فعالیت های هنری در کشور، با منطق اعطای معافیت های مالیاتی سازگار نبوده و سه ویژگی هدفمند بودن، مشروط بودن و غیردائمی بودن را ندارد.

۵

خبرنامه مقابله با فساد و فقر

شماره چهارم

۲۸ آذرالی ۴ دی ۱۳۹۸

تاریخ انتشار: ۶ دی ۱۳۹۸

غربت‌های خاک سفید؛ از بولدوزر درمانی تا پردشدگی محض

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه با همکاری معاونت رفاه اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی قصد دارد در قالب مجموعه‌ای از گزارش‌های موردی و میدانی نمودهای آشکار و حاد فقر و نابرابری در جامعه را به تصویر بکشد، تا از این طریق مسائل و مصائب فقرا را به گوش سیاست‌گذاران و نهادهای حاکمیتی و عمومی برساند. شاید از این طریق روزه‌ای جهت ساماندهی و رسیدگی و مقابله با ریشه‌های بروز این وضعیت گشوده شود. در گزارش پیشرو به وضعیت زندگی غربت‌های محله خاکسفید پرداخته شده است.

غربت‌ها یا به اصطلاح عامیانه همان غربتی‌ها دسته‌ای از کولی‌های هندی به شمار می‌آیند که در گذشته در منطقه خراسان شمالی و بابل ساکن بوده‌اند و به مشاغل مثل آهن‌گری، خراطی (چوب تراشی) و تولید ابزارآلات ساده می‌پرداخته‌اند. زنان غربت محصولات تولیدی خود را به روستاییان، کشاورزان و عشایر با روش‌های خاص خود که به آن هادوری (نوعی فروش همراه با سماجت) می‌گویند، می‌فروختند. غربت‌ها هیچ‌گاه تن به کار دائمی و استخدام طولانی مدت نمیدادند و به لحاظ تاریخی همواره خویش فرما بوده‌اند و کسب و کارشان مبتنی بر مبادله سازمان پیدا کرده است. خدمت مشخصی را در ازای دریافت پولی ارائه می‌کردند و زمان آن را هم خودشان معلوم می‌کردند. با اصلاحات ارضی و گسترش شهرنشینی این مشاغل از بین رفت، و غربت‌های مازندران در شهرهای بزرگ به دستفروشی و اسفند دود کردن و گدایی مشغول شدند. غربت‌های مهاجر به تهران ابتدا با به صورت عمده در محله خاک سفید حکیمیه در حاشیه شمال شرقی تهران، جنوب اتوبان زین الدین ساکن شدند و این محله را در اواخر دهه پنجاه شکل دادند. گرچه زمین رایگان در این منطقه و امکان ساخت و سازهای غیرقانونی و غیر اصولی به مرور این محله را به مقصد مناسبی برای مهاجران شهرستانی و طبقات فرودست و آسیب دیده تهرانی همچون معتادان و بزه‌کاران تبدیل کرد، اما غربت‌ها به علت ویژگی‌های فرهنگی و الگوهای شغلی‌شان همواره همچون اقلیتی پیوندناپذیر با

جامعه اکثریت باقی ماندند و مناسبات و روابط درونی و سنتی خود را حفظ کردند.

این محله در سال ۷۹ به دلیل شیوع بیش از حد بزه و اعتیاد تخریب و از نو ساخته می شود. امروزه خیابان های اصلی این محله مثل خیابان زهدی و خیابان بیست متری ولیعصر در ظاهر تفاوت چندانی با سایر مناطق جنوب شهر و حاشیه تهران ندارند، خیابان هایی شلوغ و پر از مغازه های صافکاری، نقاشی، سوپرمارکت و... این خیابان های اصلی چیزی از گذشته و زندگی پنهان ساکنان کنونی محله به ما نمی گویند. سرنوشت محله را باید در جای دیگری جستجو کرد. به یکی از پارک های اصلی محله به نام پارک غربت می رویم تا با اهالی هم صحبت شویم. از زنی که می گوید از اهالی قدیمی محله است، از وضعیت گذشته و امروز غربت ها در محله می پرسیم:

«این محله قدیم ها این شکلی نبود. محله را زیر و رو کردند. بیست سال پیش اگر در جزیره (جزیره نام قدیمی محله غربت نشین خاک سفید بوده است که سال ۷۹ تخریب شد) قدم می گذاشتی، بچه سه ساله جلوی تان را می گرفت و می گفت: "چی می خواهی؟" یعنی منظورش این بود که چه موادی می خواهی؟ در جزیره زن های غربت ردیف جلو در خانه هایشان می نشستند و تا به کسی که به محله می آید، مواد بفروشتند. من خودم جوان که بودم، بارها برادرم تا جزیره دنبال کردم تا نگذارم مواد بخرد. اما زورم به او نمی رسید، آخرش هم آنقدر مواد کشید که او ردوز کرد و مرد. خانه های این غربت ها مثل لانه مورچه همگی به هم راه داشت، می گفتند از زیر خانه هایشان کانال کنده اند تا وقتی مأمور می آمد بتوانند فرار کنند. یک شب کلی مأمور آمد، ریختند و جزیره را خراب کردند. شب سه تا کانتینر آمد، در یکی مردها را، در یکی زن ها را و در یکی هم بچه ها را جمع کردند و بردند و تا صبح با بولدوزر خانه هایشان را خراب کردند. چند نفری شان را گرفتند و حکم های سنگین دادند. بقیه را هم که آزاد کردند و نفری چند میلیون بخاطر پول زمین هایشان دادند. آن غربت ها آمدند در جاهای مختلف محله پخش شدند. فکر کردند این طوری همه چیز حل شده. در حالی که همه چیز را بدتر کردند. این غربت ها مثل یک غده سرطانی بودند، وقتی همه شان در همان جزیره جمع شده بودند، همان جا بودند با کسی کار نداشتند، اما الان این غده همه جا پخش شده است، همه جا هستند. همه کاره این محله همین غربت ها هستند، از همه پول دارترند. بچه های ما را خراب می کنند. جوان هایمان را دزد و معتاد می کنند. از دو ساعت دیگر که هوا تاریک می شود، جوان ها همین جا ردیف می نشینند و مواد می کشند. همین پارک را نگاه کنید. دو قسمت است. آن قسمت مال غربت هاست، این طرف برای ما و افغان هاست.»

ازلحن و صحبت های این زن و اطرافیاناش که گفته هایش را تأیید می کنند، پیداست هیچ دل خوشی از غربت ها ندارند و اظهار نظر هایشان نمی تواند خالی از پیش داوری هایی که نسبت

به این جماعت دارند، باشد. به سراغ دو سه نفری که از ظاهرشان پیداست غربت هستند و آن سوی پارک نشسته اند می رویم، اما گویا تمایلی به گفتگو ندارند و با اکراه به سوال ها پاسخ می دهند. ظاهر و پوشش افراد این سوی پارک تفاوت چندانی با اهالی ایرانی و افغان محله ندارد و فقط از جثه درشت و رنگ پوستشان می توان حدس زد که غربت هستند. از یکی از آن ها می پرسیم با وجود سکونت ۴۰ ساله شان در این محله از این که هنوز به آن ها غربت می گویند، ناراحت نیست؟ با تمسخر می گوید: "چرا باید ناراحت باشیم؟ ما غربت هستیم دیگر. مگر تایی بودن چه افتخاری دارد که ما از غربت بودنمان ناراحت باشیم؟" تایی در زبان غربت ها به معنای غیر غربت است. به نظر می رسد برخلاف ذهنیت عمومی که در آن لفظ غربتی برای نوعی تحقیر و توهین به افراد به کار برده می شود، در بین خود غربت ها این لفظ هیچ سویه منفی ندارد و اصالت آن ها را بیان می کند. آن ها هم با افتخار این غریب بودن و تمایز یافتگی از جامعه اکثریت را اعلام می کنند.

برای پرس و جواز وضعیت زندگی غربت ها و آسیب هایشان به خانه علم جمعیت امام علی در محله می رویم که شاید ۱۰ سالی است در این محله فعالیت دارد و کم و بیش بین بعضی اهالی شناخته شده است. با یکی از مددکاران جمعیت همراه می شویم تا نگاه دقیق تری به محله بیندازیم. در کوچه و پس کوچه های محله علاوه بر اینکه بافت معماری بناها غیر رسمی تر و نخراشیده تر می شود، هر چند متر در میان دالان هایی به چشم می خورد که یک نفر به زحمت می تواند از آن عبور کند و در انتهای آن درب یک خانه قرار دارد. همراه مان از جمعیت امام علی می گوید این کوچه ها از دوران قبل از بولدوزر درمانی به یادگار مانده است و گویا پیشترها هر کوچه یک در هم داشته اما اخیرا درها را برداشته اند. پسر بچه هایی در کوچه ها مشغول بازی هستند که شاید بزرگ ترین شان ۸ سال داشته باشد، اما با وجود سن کم شان چنان خلایقی در ترکیب ناسزاها به خرج می دهند و خانواده های همدیگر را چنان مورد عنایت قرار می دهند که شنونده را به تعجب وامی دارند. گویی در این سن از بر بودن ناسزا های رکیک تر نشانه ای از قدرت و بلوغ باشد. دژی از اعضای تیم روانشناسی و مددکاری جمعیت درباره وضعیت غربت ها در محله چنین می گوید:

«برعکس آن چه در اذهان عموم درباره این محله وجود دارد، خاک سفید بیشتر از آن که درگیر فقر مادی باشد، درگیر فقر فرهنگی و فکری است. وضعیت مادی غربت های خاک سفید به اندازه غربت های محله های دروازه غاز و لب خط بغرنج نیست. به یک معنا می توان گفت غربت های خاک سفید جزو اقشار مرفه این طایفه هستند. مثلاً از میان غربت های این محله کمتر کسی هست که دست فروشی کند یا زن و بچه اش را سرچهار راه بفروشد. اگر به خانه یکی از این افراد بروید، می بینید وضعیت زندگی شان چندان بد نیست، در خانه هایشان

ال سی دی ۴۰ اینچی و گوشی های آنچنانی دارند، اما خب همین خانواده فرزندانش را به مدرسه نمی فرستند. درآمد اکثر غربت های این منطقه تاریخا از راه دزدی و فروش مواد بوده است. کلامیلی به کار کردن ندارند. الگوی کار، الگوی روابط خانوادگی، الگوی هویت و خیلی مسائل دیگر برای غربت ها بسیار متفاوت با پیش فرض های پذیرفته شده برای ماست. مثلا الگوی فعالیت اقتصادی بین غربت ها غالبا چنین است که مرد یا کار نمی کند یا اگر درآمدی هم داشته باشد اکثرا از همین راه فروش مواد یا دزدی است. در عوض زنان و نوجوانان کار می کنند. پسر بچه ها از سنین کودکی در همین کارخانه های اطراف سرتپه کار می کنند. اما هر چه بزرگ تر می شوند، با توجه به الگوهای پیش چشم شان در محله و درگیر شدن شان با مواد مخدر و همین طور آشنایی با راه های آسان تر پول درآوردن به سمت کارهای خلاف کشیده می شوند. ابتدا از دله دزدی و کیف قاپی شروع می شود که این ها برای نوجوانان از یک سو تفریح و از یک سو معیار به رسمیت شناخته شدن توسط دوستان و خانواده محسوب می شود. و با بزرگ تر شدن هم کمیت و هم کیفیت این دزدی ها جدی تر می شود.»

دژی درباره الگوی روابط خانوادگی غربت ها این چنین ادامه می دهد:

«مفهوم خانواده در میان غربت ها از معنایی که این مفهوم نزد ما دارد، بسیار متفاوت است. روابط در میان غربت ها بسیار آزاد است و این موضوع مسئله ای پذیرفته شده برای آن ها است. در بین کودکان غربت در خانه علم هنوز هم کودکانی وجود دارند که با ۷-۸ سال سن، مشخص نیست پدرشان کیست. این کودکان با خانواده زندگی می کنند، یعنی در خانه ای با مادر و پدر و عموها. اما وقتی برای شناسنامه گرفتن این کودک اقدام می کنیم، هیچ کدام از برادران مسئولیت پدری کودک را قبول نمی کنند. به طور کلی فاصله ای که بین بلوغ جنسی و ازدواج کودکان و نوجوانان وجود دارد، بسیار کوتاه و بعضا نزدیک به صفر است. به این شکل که یک کودک ۱۰-۱۲ ساله در نخستین آشنایی خود با جنس مخالف، او را به خانواده معرفی می کند، اگر خانواده زندگی مشترک این دو را پذیرفتند که هیچ، اما اگر نپذیرند این دو نوجوان با هم فرار می کنند، اکثرا به همان شمال کشور و منطقه بابل می روند، و بعد از بازگشت خانواده خواه ناخواه با هم بودن آن ها را به رسمیت قبول می کند. البته کمتر پیش می آید که خانواده ای انتخاب فرزندش را رد کند، مگر این که فرد مورد نظر مثلا افغان یا غیر غربت باشد که غربت ها با آن ها سر ناسازگاری داشته باشند. وقتی از روابط آزاد بین غربت ها صحبت می کنم، منظورم این است که از اساس محدودیتی برای این روابط بین آن ها وجود ندارد. به گونه ای که ما مواردی داشته ایم که یک پدر به دخترش گفته است به سنی رسیده ای که خودت باید خرج خودت را در بیاوری. بنابراین زندگی مشترک غربت ها در سنین بسیار پایینی آغاز می شود، اما این به آن معنا نیست که آن ها به شکل رسمی ازدواج می کنند. اغلب

این زندگی های مشترک بدون عقد و ثبت رسمی انجام می شود، که این به خودی خود بدان معناست که کودکی که به دنبال این رابطه در فاصله ای کوتاه به دنیا می آید، صاحب شناسنامه و هیچ اوراق هویتی دیگری نخواهد بود. این موضوع هم برای غربت ها ایجاد مسئله نمی کند و میزان حذف و طرد آن ها از جامعه اکثریت به حدی بالاست که احتمالا از اساس متوجه کمبودها و فقدان هایی که در اثر عدم هویت به صورت پیشینی با آن ها دست به گریبان هستند، نمی شوند. مثلا پدر یک کودک در مقابل اصرار مددکاران خانه علم برای گرفتن شناسنامه برای کودکش اینطور استدلال می کند که «پدر من که شناسنامه نداشته، من هم که ندارم، بچه من شناسنامه می خواهد چی کار؟»

دری تأکید میکند این موارد را نمیتوان در مواجهه نخست با غربت ها دریافت نمود، چرا که این مسائل برای آنها به قدری عادی است که وقتی درباره خودشان صحبت میکنند، به این مسائل اشاره نمی کنند، بلکه تنها در ارتباط طولانی مدت با آن ها و از لابلای حرفهایشان میتوان به این تفاوت در الگوهای شغلی و الگوهای هویتیابی پی برد. او برای نمونه به چنین مواردی اشاره میکند: «ما برای این که با خانواده های غربت ارتباط برقرار کنیم و از آنها اجازه عضویت کودکانشان در خانه علم و آموزش دادنشان را کسب کنیم، در دسرهای زیادی داریم. آنها به غیر غربت ها یا همان تاییها ادا اطمینان ندارند. به طور کلی ارتباط برقرار کردن با غیر غربت ها خطرناک و گویی باعث تهدید شیوه زندگی و آداب و رسومشان میدانند. مثلا یک پدر غربت اجازه نمیدهد فرزندش ساعت ۵ به بعد در خانه علم بماند و در کلاسها شرکت کند، اما ما متوجه می شویم همان پدر ساعت ۱۲ شب دخترش را برای خرید مواد روانه خیابان کرده است. بیشترین میزان اختلاف آنها هم با افغانهاست. افغان ها و غربت ها درست نقطه مقابل همدیگرند. افغان های این منطقه برعکس غربت ها از فرهنگ بسیار بسته های برخوردارند که به این دلیل واقعا فرزندانشان و بخصوص دخترانشان را تحت فشار قرار میدهند و بعضا باعث فرار آنها از خانه میشوند. یا مثلا مردها در خانواده های افغان به قدری سخت کوش هستند که اغلب در سنین پایین از کار افتاده میشوند. این تفاوتها بین این دو قومیت در اکثر موارد بسیار بالاست که منجر به اختلاف و درگیری میان آنها میشود و هر کدام به نوبه خود سعی دارند از ایجاد ارتباط خانواده و فرزندانشان با "غیر" جلوگیری کنند.»

برخلاف نیت اولیه ما برای تهیه گزارشی از وضعیت زندگی غربت ها از زبان خودشان، این هدف به دلایل پیشگفته محقق نشد و چنانچه روشن است اطلاعات ارائه شده در این گزارش نیز از آنجا که از زبان غیر غربت ها تهیه شده است، ممکن است با تجربه زیسته و واقعیات زندگی آنها منطبق نباشد یا حاوی اغراق و بزرگنماییهایی از زندگی واقعی آنها باشد. با این وجود آنچه روشن است این است که غربت ها با وجود کثرت جمعیت و مدت طولانی سکونتشان در این

کشور همچنان به معنای واقعی کلمه مطرود و محذوف از جامعه کل به حساب می‌آیند. این طردشدگی را از نام آنها، از انزوای خودخواسته‌شان و از منزویسازی آن‌ها توسط جامعه میتوان دریافت. جنبه‌های گوناگون این طردشدگی یکدیگر را تشدید میکنند و باعث تعمیق انزوای این اقلیت از جامعه و افزایش آسیب‌هایشان میشود.

*زهرة نجفی، دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه علامه طباطبائی.

ارزیابی و اعلام عناوین ۲۳ پایان نامه راه یافته به مرحله نهایی جشنواره فقر پژوهی

به گزارش مرکز روابط عمومی و اطلاع رسانی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، احمد میدری، معاون رفاه اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در جمع اعضای شورای علمی جشنواره فقر پژوهی، در خصوص فرآیند دواری نهایی پایان نامه ها و رساله هایی که به مرحله پایانی

جشنواره راه یافته اند، با اشاره به روش شناسی انتخاب پایان نامه ها، اذعان کرد: در این مرحله، این امکان وجود دارد که بررسی پایان نامه های راه یافته به مرحله نهایی، با حضور پدیدآورندگان پایان نامه ها و دفاع آنان در سقف زمان تعیین شده صورت گیرد.

همچنین و در ابتدای این نشست، کمال رضوی دبیر شورای اجرایی جشنواره فقرپژوهی، گفت: یکی از اهدافی که از برگزاری جشنواره فقرپژوهی دنبال می‌کردیم، این بود که در روز جهانی مبارزه با فقر، آخرین دستاوردها و آثار در حوزه فقر، شناسایی و معرفی شوند. وی افزود: همچنین با تجمع رساله‌ها و پایان‌نامه‌های مربوط به حوزه فقر که می‌توانست در سیاست‌گذاری فقر مؤثر باشد، شناسایی شدند تا از این طریق پیوند سیستم اجرایی کشور و دانشگاه تعمیق شده و سرمایه اجتماعی نیز افزایش پیدا کند. وی تصریح کرد: اصل اساسی که تعیین‌کننده این جشنواره و به‌طور کلی موضوع فقر است، این بوده که مبارزه با فقر، نیازمند ائتلاف و اجماعی فراگیر هم بین دستگاه‌های اجرایی و سیاستگذاری و هم دانشگاهیان، نهادهای مدنی و سیستم کارشناسی است و در واقع این چند ضلع باید در کنار هم قرار گیرند تا افق روشنی برای مبارزه با فقر بتوان ترسیم کرد.

رضوی افزود: یکی از کارهایی که سعی کردیم در چارچوب همین جشنواره ساماندهی کنیم، راه‌اندازی پایگاه دانش فقرپژوهی بود که تاکنون حدود ۲۰۸ عنوان کتاب به زبان فارسی در زمینه فقر، شناسایی شده‌اند و حدود ۶۰ عنوان در سایت جشنواره معرفی شده‌اند. همچنین فعالیت دیگر مربوط به انتشار خبرنامه هفتگی مقابله با فقر و نابرابری است که تاکنون ۲۰ شماره از آن در قالب مهمترین اخبار مربوط به فقر و نابرابری، منتشر شده است.

وی اذعان کرد: انتشار کتاب مجموعه جستارها و یادداشت‌های جشنواره فقر نیز از جمله کارهایی است که پیش‌رو داریم و از دانشجویانی که پایان‌نامه آنان به مرحله نهایی جشنواره راه یافته، درخواست شده که در یک یادداشت ۲۰۰۰ کلمه‌ای، مطالب خود را ارائه کنند. در بحث حمایت‌گری اجتماعی در مقابله با فقر نیز سعی می‌کنیم این روش را معرفی و عملیاتی کنیم. در مرحله اول جشنواره سال ۱۳۹۸، کلیه پایان‌نامه‌ها و رساله‌های مرتبط با موضوع فقر از پایگاه گنج ایرنداک استخراج و فهرست شد. همچنین طی فراخوانی که در خبرگزاری‌ها و سایت‌های خبری عمومی منتشر شد، این فرصت برای دانشجویان و دانش‌آموختگان فراهم شد تا در صورت انطباق شرایط پایان‌نامه با موضوع جشنواره، نسبت به ارسال متن اثر خود به آدرس پست الکترونیکی جشنواره و شرکت دادن اثرشان در جشنواره اقدام نمایند.

وی ادامه داد: حدود ۳۰۰ پایان‌نامه و رساله‌ی دانشجویی مرتبط با حوزه‌ی فقر در مجموع در زمره مشارکت‌کنندگان در مرحله‌ی اول جشنواره فقرپژوهی بوده‌اند که از این بین، پایان‌نامه‌ها و رساله‌هایی که مطابق شرایط جشنواره در دهه‌ی ۱۳۹۰ نگارش یافته‌اند، در مرحله‌ی اول مورد ارزیابی قرار گرفته و پس از رتبه‌بندی بر اساس معیارهای اعلام شده در «شیوه‌نامه‌ی ارزیابی آثار»، در «فهرست راه‌یافتگان مرحله‌ی دوم جشنواره» قرار گرفته‌اند. در مرحله دوم نیز ۶۵ پایان‌نامه و رساله به این مرحله راه یافته بودند. وی به فرایند داوری آثار نیز اشاره کرد و

گفت: در این مرحله ۲۳ عنوان پایان‌نامه در مرحله داوری قرار دارد که ۱۸ عنوان پایان‌نامه در بخش اقتصاد و ۵ عنوان نیز در حوزه علوم اجتماعی و حقوق هستند. در این جلسه، همچنین سایر اعضای شورای علمی نیز دیدگاه‌های خود را درباره هریک از پایان‌نامه‌های راه‌یافته به مرحله نهایی و ارزیابی‌های مربوطه بیان کردند.

همچنین و بر اساس ارزیابی صورت‌گرفته توسط اعضای محترم شورای علمی و مطابق شیوه‌نامه ارزیابی آثار، ۲۳ پایان‌نامه و رساله دانشجویی که حد نصاب نمره ۱۲۰ از میانگین ارزیابی داوران را کسب کرده بودند، وارد مرحله‌ی نهایی شده و در نشست‌های شورای علمی جشنواره در حال بررسی و ارزیابی نهایی جهت انتخاب برگزیدگان جشنواره است. فهرست این ۲۳ پایان‌نامه و رساله مذکور را به همراه مقطع و گرایش تحصیلی پژوهشگران، در سایت فقرپژوهی و به آدرس زیر، می‌توانید ملاحظه کنید:

<http://poverty-research.ir/first-conference/final-phase/3550>

مبارزه با فقر: گزارش توسعه جهانی سال ۲۰۰۱-۲۰۰۰ بانک جهانی

بخش اول

مبارزه با فقر، تبعیض و نابرابری

دستیابی به اهداف توسعه جهانی نیازمند اقداماتی است تا باعث رشد اقتصادی و کاهش فقر و نابرابری شود. از این رو، برای مقابله با فقر وجود یک راهبرد جامع نگر دارای اهمیت حیاتی است. کتاب «مبارزه با فقر» که در اصل گزارش توسعه جهانی سال ۲۰۰۱-۲۰۰۰ بانک جهانی است، در سال ۱۳۸۱ از سوی سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به انتشار رسید. این کتاب با ارائه تصویری کلی از مفاهیم فقر و علل آن و با ذکر راهبردها و جهت گیری های مناسب آغاز می شود و با تفصیل بیشتری درباره ماهیت فقر و تکامل مفاهیم آن ادامه می یابد.

کتاب مشتمل بر پنج بخش و یازده فصل است که مبتنی بر راهبردهای اولیه ی برگرفته از مشاهدات و تجارب دهه گذشته شکل گرفته است و سه محور اساسی مورد توجه در آن برای مبارزه با فقر عبارتند از: بهبود فرصت ها، تسهیل توانمندسازی و افزایش امنیت.

در بخش اول، چهارچوب کلی برای اقدام اساسی در سه زمینه - فرصت، توانمندسازی و امنیت و نقش آن - در کاهش انواع فقر ارائه شده است. نمونه های کشوری در این بخش این نکته اساسی را گوشزد می کند که اقداماتی که بر فرصت ها، توانمندسازی و امنیت اثر می گذارند، تأثیر متقابل داشته و هیچ سلسله مراتبی در بین زمینه های فوق وجود ندارد. به دیگر سخن، بهبود در هر یک، بسته به بهبود سایر زمینه ها است.

بخش دوم به بهبود فرصت ها اشاره دارد. از آنجایی که فقرا همواره بر محوریت فرصت های مادی تأکید می ورزند، اصلاحات بازار - منوط به آن که مبتنی بر شرایط ساختاری و نهادی محلی باشد -، می تواند در گسترش فرصت ها برای فقرا مؤثر باشد. برای ایجاد فرصت ها، رشد عمومی اقتصاد بسیار مهم است؛ اما الگو و کیفیت رشد نیز مقوله ی اساسی است. در جوامعی که نابرابری بسیار بالا است، گسترش برابری برای تسریع در کاهش فقر دارای اهمیت است. در اینجا حمایت دولت از آنچه که دارایی های فقرا، زمین و یا زیربناست و یا آنچه که برای آن ها قابل دسترسی می باشد، ضروری است.

تسهیل توانمندسازی فقرا، دومین محور اساسی است که در بخش سوم به آن اشاره شده

گزارش توسعه جهانی ۲۰۰۱-۲۰۰۰

مبارزه با فقر

بانک جهانی

ترجمه

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور
معاونت امور اجتماعی
دفتر امور تامین اجتماعی

است. در این راستا، افزایش حساسیت و پاسخگویی مؤسسات دولتی به نیازمندان و فقرا، حذف موانع اجتماعی و ایجاد نهادهای اجتماعی از مقوله‌های اساسی است که در این بخش به آن‌ها پرداخته شده است. افزایش مشارکت افراد فقیر در امر توسعه و کاهش موانع اجتماعی در ایجاد محیطی که در آن امنیت و فرصت‌های بیشتری داشته باشند، امری مهم است. با گسترش نهادهای اجتماعی، این تفویض اختیار قوام می‌یابد و توان افراد فقیر و محرومان اجتماعی را برای دسترسی به ساختار قدرتی جامعه و بیان خواست‌ها و آرمان‌های خود افزایش می‌دهد.

آسیب‌پذیری فقرا در مقابل حوادث غیرقابل کنترل و وخیم (همانند بیماری، تکانه‌های اقتصادی، شرایط بد آب و هوایی و بلایای طبیعی) عاملی برای تشدید وخامت اوضاع آن‌ها است و منجر به کاهش قدرت چانه‌زنی آن‌ها در بازار می‌شود. به همین دلیل افزایش امنیت (از طریق کاهش ریسک‌پذیری در مقابل حوادثی مانند جنگ، بیماری، بحران‌های اقتصادی) راه‌حل دیگری برای کاهش فقر محسوب می‌شود. به این ترتیب با کاهش آسیب‌پذیری فقرا و بقیه ساز و کارهای مناسب، فقرا آماده رویارویی با تکانه‌های مختلف خواهند بود. امنیت موضوعی است که در بخش چهارم به آن پرداخته شده است.

بخش پنجم به اقدامات جهانی می‌پردازد. بسیاری از مشکلات پیچیده در کشورهای در حال توسعه - از موانع تجاری گرفته تا بحران‌های مالی و بیماری‌های عفونی - تنها با همکاری کشورهای غنی قابل حل هستند. چشم‌انداز کاهش فقر بستگی به تغییر سیاست در کشورهای غنی و حرکت دسته‌جمعی در سطح جهانی دارد. کاستن از موانع تجاری، تقویت ثبات مالی، تولید کالاهای اساسی در سطح بین‌المللی به‌ویژه آن دسته از کالاهایی که مفید فایده فقرا باشند، نیازمند بسیج عمومی نیروهای جهانی برای خدمت به فقرا هستند. نیاز به این اقدامات در سطح بین‌الملل ایجاب می‌کند که نقش همکاری‌های بین‌المللی در کاهش فقر از نو تعریف شود.

فقر، چیزی فراتر از عدم تکافوی درآمد یا توسعه انسانی پایین است. فقر همان آسیب‌پذیری و فقدان حضور، قدرت و ابراز عقیده می‌باشد. به دلیل همین ماهیت چندبعدی پیچیده فقر، ارائه راهبردی برای کاهش فقر نیز امری پیچیده و دشوار است. در این کتاب سعی بر آن است تا راهبردی جامع برای غلبه بر فقر و محرومیت انسانی ارائه شود.

معاونت امور اجتماعی، دفتر امور تأمین اجتماعی، مرکز مدارک علمی و انتشارات (۱۳۸۱)، مبارزه با فقر: گزارش توسعه جهانی سال ۲۰۰۰-۲۰۰۱ بانک جهانی، تهران: انتشارات سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، معاونت امور پشتیبانی.

رابطه ایستا و پویای رویکردهای چندبعدی و درآمدی فقر^۱

مرضیه گودرزی

این یادداشت به درخواست پایگاه فقرپژوهی و برای انتشار در کتاب جستارهای برگزیده جشنواره تقدیر از پایان نامه های برتر دانشجویی در حوزه ی فقر توسط نویسنده تهیه شده است. یکی از یافته های این پژوهش این است که با توجه به اینکه رویکردهای درآمدی و چندبعدی اطلاعات متفاوتی از وضعیت خانوارها در اختیار می گذارند پس در برنامه های کاهش فقر، شناسایی فقرا طبق یک رویکرد نباید جایگزین رویکرد دیگر شود. در سیاست های ضد فقر نیز نمی توان خانوارهایی که فقیر درآمدی نیستند را نادیده گرفت، زیرا در همه دهک های درآمدی خطر فقر چندبعدی وجود دارد.

هر تعریفی از فقر به طور ضمنی بر پایه یک تعریف از رفاه پایه ریزی شده است. در گذشته رفاه، صرفا براساس میزان برخورداری از کالاها و منابع تعریف می شد، به طوریکه پژوهشگران برای اندازه گیری فقر صرفا عامل درآمد را در نظر می گرفتند. به عنوان مثال تانسنند^۲ (۱۹۷۹) خانوارهایی را فقیر معرفی کرد که منابع مالی کافی برای تهیه رژیم غذایی کافی جهت مشارکت در فعالیتهای معمول زندگی، در اختیار نداشتند. با ارائه مفهوم قابلیت^۳ توسط سن^۴ (۱۹۸۵) روشی جدید در محاسبه فقر بوجود آمد. وی فقر را به صورت محرومیت از ظرفیت ها و قابلیت های اساسی انسانی معرفی کرد و معتقد بود که صرفا پایین بودن درآمد نباید ملاک شناسایی فقرا باشد. بنابراین دو رویکرد کلی برای شناسایی فقرا در ادبیات شکل گرفت. رویکرد نخست فقیران را صرفا از طریق کمبود درآمد شناسایی می کند. درحالیکه در رویکرد

دوم تمرکز بر روی قابلیت های اساسی انسان هاست. در گذر زمان بحث های روزافزون از کاستی مفهومی و روش شناختی شاخص فقر درآمدی و نیاز به رویکردهای جایگزین شکل گرفت. پژوهشگران استدلال می کنند که ارزش پولی را نمی توان به جنبه های خاص رفاه اختصاص داد و داشتن درآمد کافی برای خرید سبزی از کالا و خدمات، مستقیا به این معنی نیست که درآمد صرف آن سبب خواهد شد زیرا برخی نیازهای انسان مانند آموزش و دسترسی به انواع انرژی در بازار فراهم نمی شود و عملکرد برخی بازارها ناکامل است. در این موارد لازم است تا نهادهای غیر بازاری این نیازها را فراهم کنند. بنابراین با اینکه فقر درآمدی اطلاعات مفیدی فراهم می کند، اما نمی تواند متغیر مجازی مناسبی برای سایر محرومیت ها مانند سوء تغذیه، تحصیلات پایین و شرایط نامناسب مسکن باشد. علاوه بر این طبق دیدگاه قابلیت، بهبود توسعه انسانی مهم تر از تغییر در درآمد یا مصرف است.

یکی از شاخص های غیرپولی که بر پایه مفهوم قابلیت و رفاه به اندازه گیری فقر می پردازد، شاخص فقر چندبعدی است که توسط آلکایر^۵ و فاستر^۶ (۲۰۰۸) معرفی شده و مورد قبول نهادهای بین المللی است. این شاخص ملاحظاتی مبتنی بر محرومیت شدید در ابعاد آموزش، سلامت و استانداردهای زندگی را شامل می شود. شاخص فقر چندبعدی دو تفاوت نسبت به اندازه گیری فقر بر پایه درآمد دارد. اولین تفاوت رویکرد چندبعدی نسبت به رویکرد درآمدی در اندازه گیری فقر، حرکت آن از فضای تک بعدی درآمد یا مصرف به سمت یک فضای

۱- برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد؛ "رابطه ایستا و پویای رویکردهای چندبعدی و درآمدی فقر"؛ دانشگاه صنعتی شریف

2. Townsend
3. Capability
4. Sen
5. Alkire
6. Foster

بعد آموزش:

اگر تحصیل کرده‌ترین عضو خانوار با سن ۱۷ سال و بیشتر، دوره ابتدایی را نگذرانده باشد، آن خانوار محروم است.

اگر حداقل یک عضو خانوار با سن ۶ تا ۱۶ سال در مدرسه ثبت‌نام نکرده و در حال تحصیل نباشد، آن خانوار محروم است.

بعد سلامت:

اگر مقدار واقعی پروتئین دریافتی در سطح خانوار کم‌تر از مقدار استاندارد لازم باشد، آن خانوار محروم است.

اگر مقدار واقعی کالری دریافتی در سطح خانوار کم‌تر از حداقل مقدار استاندارد لازم باشد، آن خانوار محروم است.

بعد مسکن:

اگر مصالح عمده به‌کاررفته در بنای محل سکونت خانوار خشت و چوب یا خشت و گل باشد آن خانوار محروم محسوب می‌شود زیرا این مصالح کم‌دوام‌اند.

اگر مساحت سرانه محل سکونت خانوار کم‌تر از ۱۶٫۶۵ مترمربع باشد، آن خانوار محروم است.

بعد کالای بادوام:

اگر در محل سکونت خانوار حداقل یکی از تسهیلات حمام، یخچال (هر نوع یخچالی شامل فریزر یا یخچال معمولی یا یخچال فریزر)، تلویزیون (تلویزیون سیاه‌سفید یا رنگی) و

چندبعدی است. در فضای تک‌بعدی، یک شخص فقیر تنها از لحاظ درآمد محروم است و این تمام اطلاعات در دسترس مربوط به وی خواهد بود. درحالی‌که در فضای چندبعدی، یک شخص فقیر در چندین معیار به‌طور همزمان محروم است و می‌توان به نوع محرومیت‌هایی که همزمان آن‌ها را تجربه می‌کند، پی برد. بنابراین رویکرد چندبعدی اطلاعات مستقیم و مهمی را برای کاهش فقر در اختیار می‌گذارد. دومین تفاوت این است که در شاخص فقر چندبعدی، معیارها به‌طور مستقیم وضعیت خانوار را از لحاظ سطح آموزش، سلامت و برخورداری از حداقل تسهیلات رفاهی مورد بررسی قرار می‌دهند اما در فقر درآمدی عملکرد خانوار به‌طور غیرمستقیم و صرفاً از طریق درآمد تعیین می‌شود.

با اینکه ریشه‌کن کردن فقر در ایران همواره مورد توجه سیاست‌مداران و سیاست‌گذاران ایرانی بوده، اما هنوز برخی خانوارهای ایرانی در فقر مطلق به‌سرمی‌برند و طبق مطالعات نیز تعداد قابل‌توجهی دچار فقر چندبعدی‌اند. ممکن است برخی از خانوارهایی که دچار فقر مطلق‌اند، برای چند سال متوالی در وضعیت فقر باقی بمانند، پس برطرف کردن فقرشان از نگاه سیاست‌گذاری اولویت دارد. هدف اصلی در پژوهش انجام شده، اندازه‌گیری فقر چندبعدی و فقر درآمدی و سپس تجزیه و تحلیل همزمان آن‌ها در زمینه‌های ایستا و پویاست. علاوه بر این به محاسبه میزان تاثیر وجود فقر چندبعدی در خانوار بر روی ماندگاری در فقر مطلق درآمدی پرداخته شده، که همگی با استفاده از مجموعه داده‌های طرح هزینه و درآمد خانوار در بازه زمانی سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۵ است. این‌گونه برآوردها برای کمک به سیاست‌گذار جهت برنامه‌ریزی برای کاهش فقر می‌تواند موثر واقع شود.

جهت تعریف روش‌های اندازه‌گیری هر دو رویکرد فقر از اطلاعات مختلفی استفاده شده و به جزئیات مهمی توجه شده است. در روش شناسایی فقرای درآمدی به تفاوت شاخص قیمت‌ها در شهر و روستا توجه شده و خطوط فقر درآمدی متفاوتی برای خانوارهای هر منطقه برپایه روش نیاز به کالری محاسبه گشته است. در این روش، کالری مورد نیاز برای افراد بر حسب سن و جنسیت‌شان متفاوت بوده و تاثیر سطح فعالیت فیزیکی افراد بر کالری لازم نیز در نظر گرفته شده است. درصد خانوارهای زیر خط فقر مطلق در سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۵ تقریباً ثبات داشته و در سال ۱۳۹۵، ۱۳٫۵٪ از کل خانوارهای ایران زیر خط فقر مطلق قرار گرفته‌اند. در روش شناسایی فقرای چندبعدی وضعیت محرومیت هر خانوار طبق هشت معیار مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. این هشت معیار، وضعیت خانوار را از لحاظ وضعیت سواد و تحصیلات، بهداشت و سلامت، محل سکونت مناسب و ایمن، دسترسی به حداقل امکانات رفاهی و مالکیت کالای بادوام ارزیابی کرده که عبارتند از:

تلفن (تلفن همراه غیرشغلی یا تلفن ثابت) وجود نداشته باشد، آن خانوار محروم است. اگر خانوار دسترسی به هیچ‌کدام از وسایل حمل‌ونقل مانند اتومبیل سواری شخصی یا موتورسیکلت را نداشته باشد، محروم است و اگر خانوار از وسیله حمل‌ونقل تجاری خود استفاده شخصی نیز ببرد، جزء محرومین این معیار قرار نمی‌گیرد، خواه این وسیله حمل‌ونقل کامیون باشد یا اتومبیل سواری.

در انتخاب معیارهای فوق اهمیت وجود آنان در کیفیت زندگی خانوار، وجود اختلاف و پراکندگی قابل ملاحظه در تعداد خانوارهای محروم هر معیار در بین گروه‌های مختلف جمعیتی و همچنین محدودیت داده در دسترس (برای مثال جهت انتخاب معیارهای بعد سلامت) مدنظر بوده است. طبق محاسبات انجام شده با گذر زمان از وسعت فقر چندبعدی کاسته شده و در سال ۱۳۹۵، ۱۲٫۶٪ از کل خانوارهای ایران به عنوان فقیر چندبعدی شناسایی شده‌اند.

با مقایسه و ارزیابی رویکردهای درآمدی و چندبعدی فقر، میزان همبستگی در زمینه‌های ایستا و پویا بین آن دو مشخص می‌شود. با استفاده از داده سال ۱۳۹۵ روند نزولی فقر چندبعدی با افزایش شماره دهک‌های درآمدی مشاهده می‌شود. به عبارتی اکثر خانوارهای دهک‌های درآمدی پایین از لحاظ چندبعدی فقیرند اما فقر چندبعدی در تعداد اندکی از خانوارهای دهک دهم نیز وجود دارد، به طوریکه خانوارهای دهک اول ۲۵ برابر خانوارهای دهک دهم طبق رویکرد چندبعدی فقیر محسوب می‌شوند.

مقایسه ایستا بین این دو رویکرد از فقر با استفاده از داده مقطعی سال ۱۳۹۵ نشان داد که حدود ۵٪ از خانوارها همزمان به فقر درآمدی و چندبعدی دچارند و حدود ۱۶٪ از خانوارها فقط طبق یکی از این دو رویکرد فقیرند. بنابراین برنامه‌های فقرزدا نمی‌توانند محاسبات یکی از این دو رویکرد را جایگزین دیگری کنند و باید خانوارها را بر طبق نوع فقرشان هدف قرار داد.

با یافتن وسعت فقر چندبعدی و درآمدی در هر کدام از زیرگروه‌هایی که بر اساس ویژگی‌های خانوار دسته‌بندی شده‌اند، می‌توان به این نتیجه رسید که رویکردهای درآمدی و چندبعدی زیرگروه‌های مختلفی را به عنوان فقیرترین خانوارها معرفی می‌کنند و از این نظر تطابق ندارند. این اختلاف در بین زیرگروه‌های مختلف جمعیتی وابسته به خصوصیات اجتماعی خانوارها و دسترسی آنان به بازار متفاوت است. به عبارتی می‌توان به نتایج زیر اشاره کرد:

- فقر درآمدی بیشتر در بین خانوارهای شهری و فقر چندبعدی بیشتر در بین خانوارهای روستایی مشاهده می‌شود.

- خانوارهای دارای سرپرست زن تقریباً دو برابر خانوارهای با سرپرست مرد فقیر

چندبعدی‌اند درحالی‌که وسعت فقر درآمدی در بین آن‌ها تقریباً یکسان است.
- رابطه بین تعداد اعضای خانوار و فقر درآمدی مستقیم اما رابطه آن با فقر چندبعدی محذب است.

- فقیر درآمدی بودن در صورتیکه سن سرپرست خانوار بین ۵۰ تا ۸۰ سال باشد، در کم‌ترین مقدار خود است درحالی‌که فقیر چندبعدی بودن هنگامیکه سن سرپرست خانوار در بازه ۲۰ تا ۷۰ سال باشد، کمترین مقدار را دارد.

با استفاده از داده پنل سه ساله خانوار در سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۵، انتقالات پویا در هر دو رویکرد فقر به طور جداگانه بررسی شده‌اند، که در نتیجه اگر وضعیت اولیه خانوار در سال ۱۳۹۳ نبود فقر باشد، با احتمال زیادی وضعیت نبود فقر در سال ۱۳۹۵ نیز تداوم خواهد داشت. اما زمانی که وضعیت اولیه خانوار در سال ۱۳۹۳ وجود فقر باشد، تداوم یا خروج از وضعیت فقر در سال ۱۳۹۵ با احتمالی تقریباً برابر اتفاق می‌افتد. با اینکه به نظر می‌رسید معیارهای سازنده فقر چندبعدی مانند میزان تحصیلات بزرگسالان، شرایط مسکن و دسترسی به تسهیلات رفاهی با گذر زمان تغییرات اندکی از خود نشان دهند، اما حرکت فقر چندبعدی از سال ۱۳۹۳ به ۱۳۹۵ نشان داد که مانند فقر درآمدی به تغییرات زمانی حساس است.

در ادامه با استفاده از داده‌های پنل حرکت همزمان خانوار در فقر درآمدی و چندبعدی مقایسه شد، نتایج حاکی از آن است که تعداد خانوارهایی که همزمان از هر دو نوع فقر خارج شده یا به هر دو نوع فقر وارد شده‌اند بیش از خانوارهایی است که همزمان از یک رویکرد خارج و به دیگری وارد شده‌اند. به علاوه با تمرکز بر روی خانوارهای مانده در فقر مشخص می‌شود که خانوارهای مانده در فقر چندبعدی با احتمال بیشتری در فقر درآمدی ماندگارند تا عکس آن. درکل علاوه بر اینکه همبستگی ایستای کوچکی بین رویکردهای چندبعدی و درآمدی فقر مشاهده می‌شود، عدم تطابق قابل توجهی در زمینه پویا بین آن‌ها نیز وجود داشته که نشان می‌دهد این دو رویکرد اطلاعات متفاوتی از خانوارها بیان می‌کنند. بنابراین تخصیص منابع برای برطرف کردن فقر خانوارها باید با توجه به نوع فقر و محرومیت‌شان باشد.

مسئله مهم دیگر بررسی خانوارهایی است که برای چند سال متوالی دچار فقر درآمدی‌اند که بر طبق نتایج حاصل از احتمالات شرطی اگر خانواری در ابتدا دچار فقر چندبعدی باشد، احتمال ماندگاری وی در فقر درآمدی برای سه سال متوالی ۸۰٫۳۵٪ افزایش می‌یابد. بررسی این مساله با استفاده از مدل پروبیت و لاجیت نیز انجام شده است، که به ترتیب طبق نتایج حاصل از آن‌ها وجود فقر چندبعدی در دو سال قبل، احتمال دچار شدن به فقر مزمین درآمدی را ۸۰٫۶۹٪ و ۹۰٫۲۳٪ افزایش می‌دهد. بنابراین ارزیابی فقر چندبعدی و برنامه‌ریزی برای کاهش آن از این جهت که با کاهش فقر مزمین درآمدی در خانوار همبستگی دارد، دارای اهمیت است.

درنهایت، با توجه به اینکه رویکردهای درآمدی و چندبعدی اطلاعات متفاوتی از وضعیت خانوارها در اختیار می‌گذارند پس در برنامه‌های کاهش فقر، شناسایی فقرا طبق یک رویکرد نباید جایگزین رویکرد دیگر شود. در سیاست‌های ضد فقر نیز نمی‌توان خانوارهایی که فقیر درآمدی نیستند را نادیده گرفت، زیرا در همه دهک‌های درآمدی خطر فقر چندبعدی وجود دارد.

با توجه به اینکه تحقیق حاضر فقر خانوارها را از لحاظ پویا در یک بازه زمانی کوتاه مدت مورد بررسی قرار داده است، پیشنهاد می‌شود برای مطالعات آتی از بازه زمانی طولانی تری استفاده شود زیرا بیانیه قطعی درباره انتقال‌های پویا در فقر درآمدی و چندبعدی مستلزم این گونه مطالعات است (تران و همکاران (۲۰۱۵)). همچنین استفاده از معیارهایی که وضعیت خانوار را به طور مستقیم و مناسب تری مخصوصا در بعد سلامت شاخص فقر چندبعدی مورد ارزیابی قرار دهد، پیشنهاد می‌شود.

فصل اول

مبارزه با فقر، تبعیض و نابرابری

اخبار برگزیده هفته

سیستان و بلوچستان (حوزه زیرپوشش این دانشگاه) با ۱۵ آسیب اجتماعی روبروست و بایستی مسئولان کشوری توجه جدی به رفع مشکلات و آسیب‌های پرخطر اجتماعی داشته باشند. محمدمهران امینی فرد در همایش ملی روانشناسی و آسیب‌های اجتماعی در منطقه آزاد چابهار، اظهار داشت: اعتیاد، بیکاری، رفتارهای پرخطر جنسی، فقر، طلاق، خشکسالی و... از عمده آسیب‌های جدی اجتماعی در بلوچستان است. وی افزود: دانشگاه علوم پزشکی ایرانشهر بیش از یک میلیون و ۳۰۰ هزار نفر جمعیت ساکن در شهرستان‌های جنوبی سیستان و بلوچستان را زیرپوشش دارد و با مشکلات فراوانی روبرو است.

<http://www.irna.ir/news/83600482>

ارائه آموزش رایگان ایمنی به ۳۰ هزار کارگر ساختمانی

خبرگزاری تسنیم- ۲۸ آذرماه ۱۳۹۸

حاتم شاکرمی، معاون روابط کار و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی | معاون روابط کار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی از آموزش رایگان ایمنی برای ۳۰ هزار کارگر ساختمانی خبر داد و اظهار داشت: این وزارتخانه تفاهم نامه‌ای با سازمان تأمین اجتماعی و با همکاری انجمن صنفی کارفرمایی منعقد کرده است و در همین راستا، تاکنون ۳۰ هزار کارگر ساختمانی آموزش‌های لازم به طور رایگان دیده‌اند. شاکرمی همچنین با اشاره به اینکه شرکت‌های استارت‌آپی از نظر بیمه‌ای دارای مشکلاتی هستند، افزود: امروز برای حل مشکل بیمه‌ای افراد شاغل در این شرکت‌ها و فضای مجازی، نیازمند مقررات جدیدی هستیم.

<https://tn.ai/2163633>

سفر بی بازگشت دو برادر کولبران «ژالانه»

روزنامه شهروند- ۲۸ آذرماه ۱۳۹۸

شرایط کولبران و سختی‌های این کار مشقت بار با وجود وعده‌های مسئولان هنوز هیچ تغییری نکرده است. حتی بعد از آن زمانی که ریزش سهمگین بهمن جان چهار نفر از جوانان ۱۸ تا ۲۰ ساله سردشتی را گرفت، صحبت‌های زیادی در خصوص ساماندهی این افراد شد و نمایندگان مجلس خواهان کمک به کولبران شدند. حتی کار به جایی رسید که اعضای هیئت دولت هم با ورود به این موضوع وعده دادند تا با تشکیل کارگروهی، اوضاع آشفته کولبران را به سامان کنند. اما سال‌ها از این وعده‌ها گذشت و پاییز و زمستانی نبود که خبر مرگ‌های دلخراش کولبران از مرزهای غربی کشور منتشر نشود.

<http://shahrvand-newspaper.ir/news:nomobile/main/177758>

منطقه بلوچستان با ۱۵ آسیب اجتماعی

روبرو است

خبرگزاری ایرنا- ۲۸ آذرماه ۱۳۹۸

محمدمهران امینی فرد، رییس دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایرانشهر | رییس دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایرانشهر، گفت: منطقه جنوب

دکل بندان؛ روی خط مرگ، زیر خط فقر

همشهری آنلاین- ۱ دی ماه ۱۳۹۸

اشکان جهان آرای، خبرنگار دکل بندان شهرستان گلوگاه واقع در استان مازندران با وجود وعده‌های تکراری مسئولان مبنی بر پیگیری رفع مشکلات شغلی و بیمه‌ای شان، هنوز با شرایط بدی روبرو و شب می‌گذرانند. دکل بندان نه تنها از حقوق مناسب محرومند، بلکه باید نگران آینده خانواده‌شان، در صورت بروز حادثه برای خودشان هم باشند. دکل بندی شغلی مهارتی و پرخطر است که طی آن فرد، دکل‌های بزرگ انتقال برق و مخابرات را نصب می‌کند. دکل بندی تا اواخر سال ۹۱ در قوانین و مقررات کشور در همه بخش‌ها شغل محسوب نمی‌شد. یعنی نه تنها به صورت مشخص در فهرست مشاغل تعریف شده سازمان تأمین اجتماعی قرار نداشت، بلکه حتی شغل آزاد نیز شناخته نمی‌شد.

<https://www.hamshahrionline.ir/news/472028>

وضعیت حقوق بازنشستگان در سال ۹۹

خبرگزاری ایسنا- ۳ دی ماه ۱۳۹۸

حجت‌اله میرزایی، معاون امور اقتصادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی | معاون امور اقتصادی وزارت تعاون با بیان اینکه بیشترین مقدار رشد مصارف بودجه مربوط به امور رفاه اجتماعی بوده که ۲۲/۲ درصد افزایش داشته است، گفت: بودجه امور رفاهی برای سال ۹۹، ۱۳۰ هزار میلیارد تومان است که حدود ۶۰ درصد آن یعنی ۸۵ هزار میلیارد تومان، مربوط به صندوق‌های بازنشستگی است. میرزایی افزود: حقوق‌های بازنشستگان به صورت پلکانی رشد می‌کنند و بازنشستگان در سطوح پایین‌تر، مشمول افزایش حقوق بیشتری می‌شوند. حداقل پنج سال زمان برای همسان سازی کامل زمان نیاز است. اگر قرار بود همسان سازی کامل اجرا شود، باید ۱۵ هزار میلیارد تومان بودجه تامین می‌شد.

<https://www.isna.ir/news/98100201600>

تحلیل وزیر کار از اختلاف بین درآمد و

هزینه‌های زندگی

خبرآنلاین- ۲۹ آذرماه ۱۳۹۸

محمد شریعتمداری، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی | وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، در نشست هم‌اندیشی با نمایندگان تشکلهای کارگری استان‌ها و مدیران ستادی و اجرایی سازمان تأمین اجتماعی، تشکلهای کارگری را حلقه وصل جامعه کارگری و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی دانست و با بیان اینکه جامعه کارگری با وجود همه مشکلات همواره با اصول انقلاب همراه بوده است، افزود: بخش اعظمی از سرمایه اجتماعی، مرهون جامعه کارگری کشور است. شریعتمداری با اشاره به افزایش ۳۶ درصدی افزایش دستمزد کارگران در سال گذشته، تصریح کرد: با وجود این افزایش، ولی همچنان اختلاف بین درآمد و هزینه زندگی کارگران وجود دارد.

<http://www.khabaronline.ir/news/1333169>

فعال اقتصادی: قانون کار هیچ تبصره‌ای در

حمایت از بانوان ندارد

خبرگزاری ایرنا- ۳۰ آذرماه ۱۳۹۸

یلدا راهدار، رئیس کانون زنان بازرگان فارس | رئیس کانون زنان بازرگان فارس، گفت: در قانون کار موجود، هیچ بند یا تبصره‌ای در حمایت از زنان فعال اقتصادی و بانوان کارگر وجود ندارد. نرخ دستمزد زنان نیز در مقایسه با مردان کمتر است و در واقع هنوز نابرابری دستمزد در جامعه وجود دارد. راهدار، همچنین با اشاره به روند روبه‌افزایش میزان بیکاری زنان دانش‌آموخته، بیان کرد: در بهار ۹۸، میزان مشارکت اقتصادی ۴۰/۶ دهم درصد بوده که این شاخص برای آقایان، ۶۵ درصد اما برای بانوان، ۱۶/۱ درصد بوده است.

<http://www.irna.ir/news/83602857>

سرنوشت برابر کودکان کولبر با کودکان زیاله گرد

خبرگزاری ایلنا- ۳ دی ماه ۱۳۹۸

شبکه یاری کودکان کار با صدور بیانیه‌ای نسبت به مرگ دو کولبر نوجوان در ارتفاعات مریوان اعتراض کرد. در بخشی از این بیانیه آمده است: علیرغم اینکه قریب ۲ سال از پیوستن کشورمان به مقاله‌نامه‌ی ۱۸۲ سازمان جهانی کار با موضوع شناسایی و لغو فوری بدترین اشکال کار کودک می‌گذرد، چه اقدامی در این زمینه صورت گرفته است؟ برنامه‌های کلان حمایت اجتماعی ما برای ممانعت از استثمار کودکان (موضوع ماده ۳۲ پیمان‌نامه جهانی حقوق کودک) چه بوده و کدام سازوکار حمایتی و بازدارنده‌ی اجتماعی را برای رفع اجبار به کار از زندگی کودکان زیر ۱۵ سال اندیشیده‌ایم؟

<https://www.ilna.news/fa/tiny/news-850621>

حذف مجردها از طرح ملی مسکن

کسب و کار نیوز- ۴ دی ماه ۱۳۹۸

ثمانه نادری، خبرنگار | معاون مسکن و ساختمان وزیر راه و شهرسازی، گفت: «تا زمانی که قوانین بالادستی اجازه ثبت نام مجردهای زیر ۳۵ سال را در طرح مسکن ملی ندهد، وزارت راه نیز به عنوان مجری مصوبات دولت نمی‌تواند برای خانه‌دار کردن جمعیت مجرد کشور برنامه داشته باشد.» علی‌رغم جمعیت بالای ده میلیون نفری مجردها در کشور، استفاده از مزایای طرح ملی مسکن شامل حال مجردهای زیر ۳۵ سال نمی‌شود. این درحالیست که به عقیده کارشناسان، افزایش شمار مجردها در کشور و مشکلاتی که برای تأمین سرپناه و مسکن برای آن‌ها به‌ویژه در آینده وجود دارد، ضرورت تجدید نظر در این خصوص را می‌طلبد.

<https://b2n.ir/109426>

فصل دوم

سایر اخبار هفته

کودک همسری هستند، اما نباید از این واقعیت غافل شویم که ازدواج پسران زیر ۱۸ سال هم نوعی کودک‌آزاری محسوب می‌شود. سعید دهقان در گفت‌وگو با ایسنا، درباره افزایش ۴ برابری کودک همسری در برخی نقاط کشور بدنبال افزایش وام ازدواج، گفت: این موضوع نشان می‌دهد که آثار و عواقب فقر فرهنگی و اقتصادی بسیار جدی است و باید به طور اساسی به این مسئله فکر کرد. دهقان افزود: مطابق کنوانسیون حقوق کودک، افراد زیر ۱۸ سال کودک محسوب می‌شوند و در دنیای مدرن هم ازدواج با کودک، ممنوع و بلکه جرم است.

🔗 <https://www.isna.ir/news/98092720853>

طرح آزمون وسع بیمه سلامت در چهارمحال و بختیاری اجرایی شد

خبرگزاری ایرنا- ۳۰ آذرماه ۱۳۹۸

قیصر حافظی، سرپرست بیمه سلامت چهارمحال و بختیاری | سرپرست بیمه سلامت چهارمحال و بختیاری با اشاره به اجرای طرح آزمون وسع، گفت: ثبت نام افراد بدون پوشش بیمه در این طرح انجام شده و با سطح بندی این افراد، کسانی که وسع کافی برای پرداخت حق بیمه ندارند، به صورت رایگان بیمه می‌شوند. قیصر حافظی افزود: در قالب تفاهم‌نامه‌ای که با وزارت تعاون و وزارت بهداشت منعقد شده، بیمه برای تمامی مردم از طریق آزمون وسع اجباری شده است. در قالب آزمون وسع افراد به ۳ سطح دسته بندی می‌شوند که خانوارهای واقع در دهک‌های اول تا سوم از پرداخت حق بیمه معاف هستند و به صورت رایگان بیمه می‌شوند.

🔗 <http://www.irna.ir/news/83602002>

سایه مالیات بر سرکارگران

شفقنا- ۲۸ آذرماه ۱۳۹۸

اخیرا تسنیم در گزارشی از افزایش ۳۰ درصدی مالیات کارگران در بودجه ۹۹ خبر داده است. بررسی لایحه بودجه سال ۹۹ نشان می‌دهد مالیات حقوق برای کارمندان بخش خصوصی حدود ۸/۳ هزار میلیارد تومان لحاظ شده است. بر اساس لایحه بودجه سال ۹۸، مالیات بر حقوق کارمندان بخش خصوصی حدود ۶۳۰۰ میلیارد تومان بوده که به این ترتیب شاهد رشد ۳۰ درصدی درآمد دولت از این محل خواهیم بود. همچنین، در لایحه سال بعد، مالیات بر حقوق کارمندان دولت و بخش عمومی ۷۳۰۰ میلیارد تومان و در لایحه سال قبل نیز درآمد این ردیف حدود ۶۹۰۰ میلیارد تومان بوده است.

🔗 <https://fa.shafaqna.com/news/855413>

افزایش ۴ برابری کودک همسری در برخی نقاط به دنبال افزایش وام ازدواج

خبرگزاری ایسنا- ۲۸ آذرماه ۱۳۹۸

سعید دهقان، وکیل دادگستری | یک وکیل دادگستری گفت: اگرچه دختران قربانی اصلی

**معلمان با بیش از دو سال سابقه کار از مزایای
طرح رتبه بندی بهره مند می شوند**
باشگاه خبرنگاران جوان - ۳۰ آذرماه ۱۳۹۸

غلامرضا دانش فر، معاون توسعه مدیریت و پشتیبانی اداره کل آموزش و پرورش استان بوشهر | به گزارش گروه استان های باشگاه خبرنگاران جوان از بوشهر، معاون توسعه مدیریت و پشتیبانی اداره کل آموزش و پرورش استان بوشهر، گفت: معلمان داری صلاحیت عمومی، تخصصی و حرفه ای با سابقه بیش از ۲ سال سابقه کار از مزایای اجرای طرح رتبه بندی، بهره مند می شوند. دانش فر شرایط بهره مندی فرهنگیان از اجرای طرح رتبه بندی را برشمرد و افزود: فرهنگیان براساس سابقه خدمت، دوره های آموزشی، نمرات ارزشیابی و بررسی سه صلاحیت حرفه ای، عمومی و تخصصی که توسط کمیته هایی ارزشیابی شده است، در رتبه یک تا پنج جای می گیرند.

<https://www.yjc.ir/fa/news/7180250>

**۳۰ هزار خانوار نیازمند در استان بوشهر تحت
حمایت کمیته امداد هستند**
باشگاه خبرنگاران جوان - ۱ دی ماه ۱۳۹۸

مسلم انیژپور، معاون حمایت و سلامت خانواده کمیته امداد استان بوشهر | معاون حمایت و سلامت خانواده کمیته امداد استان بوشهر با بیان اینکه فقر پدیده ای اجتماعی است، بیان کرد: اغلب خانوارها به شکل ارادی در فقر نقشی ندارند بلکه مشکلات طبیعی و اجتماعی که برای افراد رخ می دهد، آن ها را به سمت فقر سوق می دهد. انیژپور با بیان اینکه بیش از ۳۰ هزار خانوار نیازمند در استان تحت حمایت کمیته امداد هستند، تصریح کرد: بیش از ۶۵ درصد این خانوارها زنان سرپرست خانوار هستند که یا به دلیل فوت سرپرست یا به دلایل دیگر اجتماعی، الان زن سرپرست خانوار تحت حمایت کمیته امداد هستند.

<https://www.yjc.ir/00U8Jq>

**بیش از ۵ هزار بی سواد در زنجان تحت
پوشش سوادآموزی قرار می گیرند**
خبرگزاری ایرنا - ۱ دی ماه ۱۳۹۸

فرحناز فتحی، معاون سوادآموزی اداره کل آموزش و پرورش استان زنجان | پنج هزار و ۳۱۲ بی سواد و یا کم سواد طبق برنامه اعلام شده امسال در زنجان تحت آموزش های سوادآموزی اداره کل آموزش و پرورش استان زنجان قرار می گیرند. در همین رابطه، معاون سوادآموزی اداره کل آموزش و پرورش استان زنجان، گفت: بر اساس برنامه ریزی های انجام شده، امسال در دوره سوادآموزی، ۲ هزار و ۲۰۰ نفر، در دوره انتقال یک هزار و ۳۰۵ نفر و در دوره تحکیم نیز یک هزار و ۸۱۲ نفر دوره بر حسب برش استانی و مناطق، تحت پوشش سوادآموزی قرار خواهند گرفت.

<http://www.irna.ir/news/83603548>

**افزایش ۶۴/۶ درصدی قیمت مسکن در یک
سال اخیر**
روزنامه شرق - ۱ دی ماه ۱۳۹۸

متوسط قیمت فروش هر مترمربع زیربنای مسکونی معامله شده در سطح کل کشور سه میلیون و ۶۶۳ هزار و ۲۰۰ تومان با میانگین مساحت ۱۰۸ مترمربع و متوسط عمر بنای ۱۲ سال بوده است که در مقایسه با فصل قبل، ۳/۷ درصد و در مقایسه با فصل مشابه سال قبل ۶۴/۶ درصد افزایش داشته است. همچنین، متوسط قیمت فروش هر مترمربع زمین یا زمین ساختمان مسکونی کلنگی معامله شده در تابستان ۹۸ در کل کشور سه میلیون و ۶۳۵ هزار تومان با میانگین مساحت ۲۶۷ مترمربع بوده است که در مقایسه با فصل قبل ۹/۳ درصد و در مقایسه با فصل مشابه سال قبل ۱۱۰/۷ درصد افزایش داشته است.

<http://sharghdaily.com/fa/main/detail/255414>

فقرترین مردم جهان در کدام کشورها زندگی می‌کنند؟

فصل اقتصاد - ۳ دی ماه ۱۳۹۸

۵۰ درصد از فقیرترین جمعیت مردم جهان در پنج کشور هندوستان، نیجریه، کنگو، اتیوپی و بنگلادش زندگی می‌کنند. بر اساس گزارش بانک جهانی، جمعیت مردم در فقر شدید، ۷۳۶ میلیون نفر است. مهم‌ترین نکته آن است که نیمی از این جمعیت، فقط در ۵ کشور زندگی می‌کنند. بانک جهانی در این باره می‌نویسد: «برای کاهش فقر شدید در جهان، سرعت بخشیدن به روند پیشرفت در این ۵ کشور، جنوب آسیا و جنوب صحرای آفریقا ضروری است؛ چرا که این مناطق، خانه ۸۵ درصد از فقیرترین افراد جهان، یعنی ۶۲۹ میلیون نفر از آن‌ها هستند.»

<https://b2n.ir/098460>

ردیابی تورم بنزینی در مزد سال ۹۹ کارگران

روزنامه همشهری - ۴ دی ماه ۱۳۹۸

با استناد به محاسبات آماری، تورم ۴۰ درصدی برای یک‌ساله منتهی به پایان آذرماه دور از تصور نیست و می‌توان استنباط کرد در این دوره یک‌ساله، رقم سبد معیشت مورد توافق شرکای اجتماعی در دی‌ماه ۹۷ نیز حداقل به همین میزان افزایش یافته و از ۳ میلیون و ۷۵۲ هزار تومان به ۵ میلیون و ۲۵۲ هزار تومان رسیده باشد. با در نظر گرفتن این رقم برای سبد معیشت کارگران و با فرض افزایش ۳/۲ درصدی تورم ناشی از گرانی بنزین، باید محاسبات سبد معیشت کارگران ۱۶۸ هزار تومان دیگر افزایش پیدا کند که در این صورت رقم سبد معیشت به ۵ میلیون و ۴۲۰ هزار تومان می‌رسد و اگر محاسبات تابستانی سبد معیشت با رقم ۶ میلیون تومان مدنظر قرار بگیرد، تأثیر تورم بنزین به مرز ۲۰ هزار تومان می‌رسد.

<https://b2n.ir/319607>

کارگران تراورس در اعتراض به عدم پرداخت حقوق خود تجمع کردند

خبرگزاری دانشجو - ۲ دی ماه ۱۳۹۸

به گزارش خبرگزاری دانشجو، کارگران شرکت خط و ابنیه فنی راه‌آهن تراورس، روز دوشنبه ۲ دی‌ماه در اعتراض به پرداخت نشدن حقوق چهار ماهه خود، تجمع کردند. این شرکت به عنوان یکی از بزرگترین شرکت‌های اقماری راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران شناخته می‌شود که فعالیت خود را از سال ۷۱ آغاز کرده است و در مدت فعالیت خود توانسته خطوط ریلی را به لحاظ کمی و کیفی توسعه قابل ملاحظه‌ای دهد. شرکت تراورس در سال ۸۹ به بخش خصوصی واگذار شد و به عنوان یکی از شرکت‌های زیرمجموعه شرکت توسعه سرمایه‌گذاری امیرمنصور آریا شناخته می‌شود.

<https://snn.ir/003PsM>

یارانه نقدی با کمک معیشتی ادغام شود

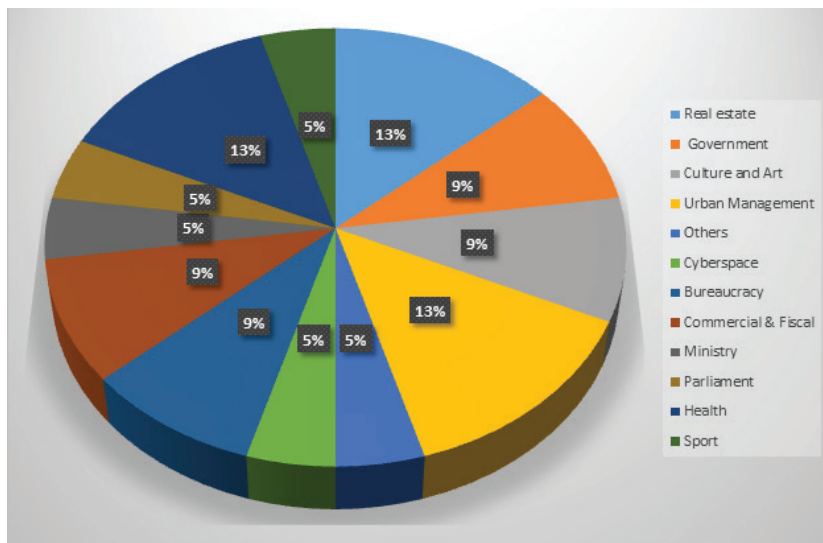
روزنامه تعادل - ۲ دی ماه ۱۳۹۸

احمد علیرضا بیگی، نماینده مجلس شورای اسلامی | عضو مجلس شورای اسلامی گفت: طرح کمک معیشتی در قانون بودجه سال ۹۹ با یارانه نقدی ادغام شود. علیرضا بیگی افزود: دولت حاضر نیست بپذیرد که طرح کمک معیشت، همان یارانه نقدی است و تلاش دارد کمک معیشت را جدا از یارانه در نظر بگیرد؛ همین موضوع موجب شده است که مردم، ادعاهای دولت در مورد ادامه پرداخت کمک هزینه معیشتی را باور نکنند و اعتراضات زیادی در این زمینه وجود دارد. وی تصریح کرد: باید پرداخت یارانه و کمک معیشت در قالب یارانه‌های نقدی در بودجه سال ۹۹ منظور و درآمدهای حاصل از واقعی شدن قیمت به سمت پرداخت یارانه نقدی به توده‌های مردم هدایت شود.

<https://b2n.ir/405378>

توزیع موضوعی داده‌های شفافیت

طبقه‌بندی موضوعی داده‌های مربوط به «شفافیت»
مورخ ۲۸ آذرماه لغایت ۴ دی‌ماه ۱۳۹۸

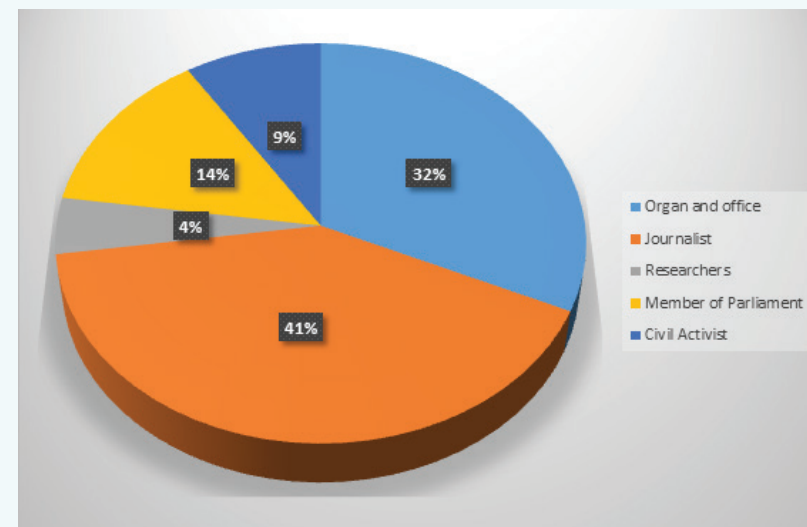
موضوع	تعداد	فراوانی
املاک و مستغلات	۳	۱۳ درصد
مدیریت شهری	۳	۱۳ درصد
بهداشت و سلامت	۳	۱۳ درصد
دولت (دولت الکترونیک و ...)	۲	۹ درصد
بازرگانی و امور مالیاتی	۲	۹ درصد
سلامت اداری و بوروکراتیک	۲	۹ درصد
رسانه، فرهنگ و هنر	۲	۹ درصد
وزارتخانه و سازمان‌های تابعه	۱	۵ درصد
امورات مجلس و نمایندگان	۱	۵ درصد
ورزش	۱	۵ درصد
اطلاعات و فضای مجازی	۱	۵ درصد
قضایی	---	---
نفت و پتروشیمی	---	---
نهادهای عمومی غیردولتی	---	---
نظام پولی، مالی و بانکی	---	---
صندوق‌های بازنشستگی	---	---
سایر	۱	۵ درصد
مجموع	۲۲	۱۰۰٪

طبقه بندی داده های مربوط به «شفافیت» براساس جایگاه / سمت افراد
مورخ ۲۸ آذرماه لغایت ۴ دی ماه ۱۳۹۸

جایگاه / سمت	تعداد	فراوانی
روزنامه نگار-خبرنگار	۹	۴۱ درصد
مدیران یا شاغلین سازمان ها و نهادها ^۱	۷	۳۲ درصد
نمایندگان مجلس	۳	۱۴ درصد
کنشگران مدنی	۲	۹ درصد
پژوهشگران و اساتید دانشگاه	۱	۴ درصد
وزرا	---	---
سلیر	---	---
مجموع	۲۲	۱۰۰٪

توزیع داده ها براساس جایگاه / سمت افراد

۱- مراد ما از این تعبیر، همه مدیران سطوح نهادی و سازمان های رسمی به جز وزرا و نمایندگان مجلس است. برای مثال، مدیر کل سازمان پیشگیری و نظارت بر امور قاچاق کالا، رییس کمیته شفافیت شورای شهر، قائم مقام تولیت آستان قدس رضوی، رییس مرکز توسعه تجارت الکترونیکی، دبیر کارگروه ساماندهی کاغذ و ... مصادیق مورد نظر مدیران و کارمندان سازمان ها و نهادها بوده اند.

تحلیل

مضمون شفافیت در مجلس شورای اسلامی و شفافیت بودجه که با تمرکز بر جلسات کمیسیون تلفیق بودجه از سوی کاربران در هفته‌های پیشین پررنگ شده بودند، اهمیت

روش انجام کار

روش انجام استخراج داده‌ها به این صورت بوده است که پست‌های توییتری بالای ۱۰۰ لایک و همچنین پست‌های بالای ۵۰ هزار بازدید در تلگرام با کلیدواژه‌های «رانت + فساد + شفافیت» در روزهای ۲۸ آذرالی ۵ دی به روش تحلیل مضمون مورد ارزیابی قرار گرفته‌اند.

شفافیت: خواسته اصلی مردم

فضای مجازی

کاربران فضای مجازی در مورد شفافیت و مبارزه با فساد چه می‌گویند

بازه زمانی ۲۸ آذرالی ۵ دی

خود را از دست داده‌اند و کاربران توییتری عمدتاً به فساد در سطح کلان کشور پرداخته‌اند که موضوع مختلفی را در بر گرفته است.

در این بازه زمانی موضوع مبارزه با فساد مجدداً اهمیت یافته و روند متفاوتی نسبت به هفته‌های گذشته مشاهده شده است. برخی از مهم‌ترین مضامین جدید منتشر شده در این هفته مربوط به فساد گسترده در هلال احمر کشور، فساد در دارو و درمان، فساد در بالا و پایین بردن قیمت سهام شرکت‌های بیمه‌ای و فساد منتسب به نزدیکان رئیس‌جمهور بوده‌اند.

در تلگرام موضوع فساد در دارو و درمان که به اخبار جمع‌آوری محرمانه برخی از داروهای شرکت اسوه مربوط بوده‌اند، این هفته نیز با ادامه این اخبار و همچنین پذیرش همراه با رانت برخی دانشجویان پزشکی و سخنان وزیر بهداشت تداوم یافته است.

با توجه به پایان مهلت تصویب بودجه سال ۹۹ در مجلس شورای اسلامی در این هفته، شفافیت در مجلس و ارائه اخبار دقیق از چگونگی روند تصویب بودجه به صورت محدود مورد توجه کاربران توییتر واقع شده است.

سه توییست اولی که بیشترین لایک را در توییتر داشتند و در این تحلیل مورد بررسی قرار گرفتند، به ترتیب ۲۹۷۷، ۲۳۱۱ و ۱۴۸۵ لایک دریافت کرده‌اند.

سه پست اولی که بیشترین بازدید را در تلگرام داشتند و در این تحلیل مورد بررسی قرار گرفتند، به ترتیب ۲۱۲۲۳۵، ۲۰۶۸۰۸، ۲۰۳۸۸۹ مرتبه بازدید شده‌اند.

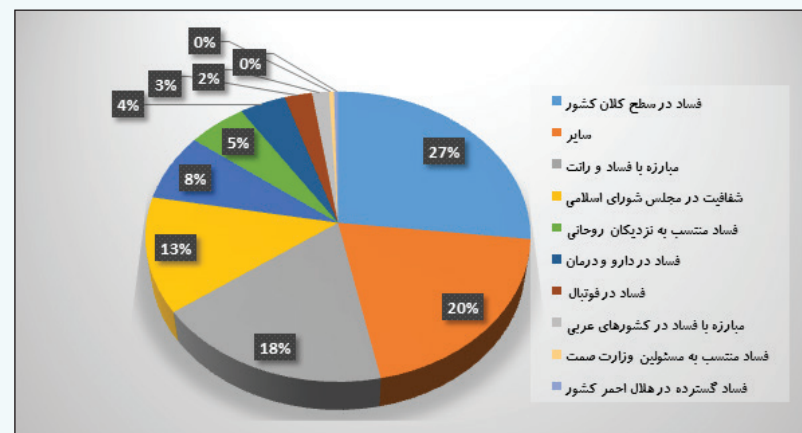
فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی با کمک به گردش آزادانه اطلاعات در میان جامعه، از یک سو، موجب افزایش آگاهی شده و از دیگر سو، مطالبه شفافیت در فرآیند تصمیم‌گیری را افزایش می‌دهند. بنابراین این امیدواری وجود دارد که در بلندمدت به کاهش فساد و افزایش شفافیت منجر شود. از اینرو بیستمین گزارش تحلیل و بررسی نظرات کاربران و همچنین بررسی استقبال عمومی از مباحث مربوط به شفافیت و مبارزه با فساد در دو شبکه اجتماعی تلگرام و توییتر در خبرنامه در اختیار علاقه‌مندان قرار میگیرد.

در هفته گذشته بیش از ۱۷ هزار مطلب در تلگرام و بیش از ۶ هزار پست توییتری در ارتباط با فساد و رانت منتشر شده است که نسبت به هفته‌های قبلی در هر دو شبکه با کاهش همراه بوده است. در این بازه زمانی از شدت توجه کاربران این شبکه‌ها بر شفافیت در مجلس شورای اسلامی کاسته شده است و فساد در سطح کلان کشور و مبارزه با رانت و فساد از موضوعاتی بوده است که کاربران بر آنها متمرکز شده‌اند.

جدول ۱: دسته‌بندی محتوایی پست‌های توییتری بالای ۱۰۰ لایک در بازه زمانی گزارش

مضمون	درصد انتشار	درصد لایک
فساد در سطح کلان کشور	۲۷	۲۷
سایر	۲۲	۲۰
مطالبی در مورد مبارزه با فساد و رانت	۱۸	۱۸
شفافیت در مجلس شورای اسلامی	۱۲	۱۳
فساد در فوتبال	۵	۳
فساد در دارو و درمان	۴	۴
فساد متناسب به نزدیکان روحانی	۴	۵
مطالبی درباره مبارزه با فساد در سایر کشورها	۳	۲
فساد گسترده در هلال احمر کشور	۱	۱
فساد متناسب به مسئولین وزارت صمت	۱	۱

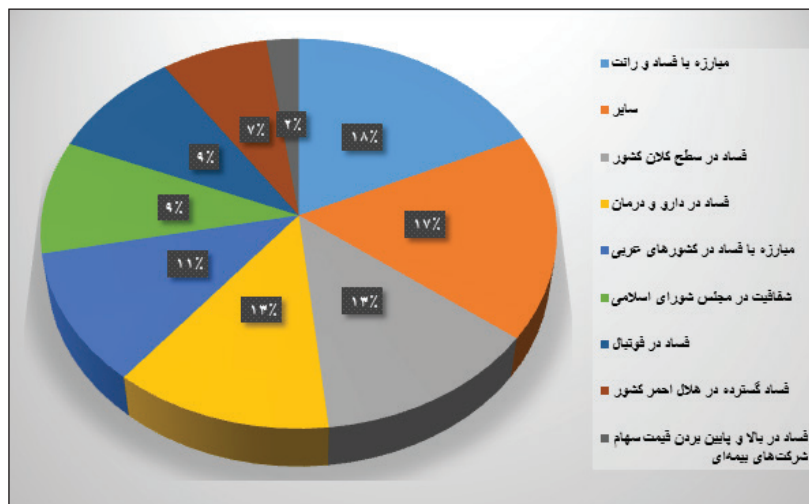
دسته‌بندی مضامین تولید شده در رابطه با فساد بر حسب تعداد لایک در توییتر

جدول ۲: دسته‌بندی مضامین منتشر شده در رابطه با فساد و شفافیت بر حسب تعداد درصد انتشار و بازدید تلگرامی

مضمون	درصد انتشار	درصد بازدید
مطالبی در مورد مبارزه با فساد و رانت	۱۹	۱۸
سایر	۱۷	۱۷
فساد در سطح کلان کشور	۱۵	۱۳
فساد در دارو و درمان	۱۵	۱۳
مطالبی درباره مبارزه با فساد در سایر کشورها	۱۳	۱۱
شفافیت در مجلس شورای اسلامی	۹	۹
فساد در فوتبال	۶	۹
فساد گسترده در هلال احمر کشور	۵	۷
فساد در بالا و پایین بردن قیمت سهام شرکت‌های بیمه‌ای	۱	۲

دسته‌بندی مضامین منتشر شده در رابطه با فساد و شفافیت بر حسب میزان بازدید تلگرامی

شماره چهارم

۲۸ آذرالی ۴ دی ۱۳۹۸

تاریخ انتشار: ۶ دی ۱۳۹۸

فصل اول

شفافیت و مقابله با فساد

اخبار برگزیده هفته

تلاش وکلای ملت برای ایجاد ردیفی در بودجه سال ۹۹ جهت ایجاد شرکت های شناسنامه دار برای تجهیزات پزشکی خبر داد. بهروز بنیادی خاطرنشان کرد: اگر بتوانیم شرکت های توزیع تجهیزات پزشکی را شناسنامه دار کنیم، در صورت وقوع برخی مشکلات، به راحتی می توان به سرخ دست پیدا کرده و خاطیان را شناسایی کرد؛ ضمن اینکه در این شرایط می توان از همکاران پزشک خواست تا تنها از این شرکت ها به خرید تجهیزات پزشکی بپردازند و به آن ها گوشزد کرد که چنانچه از شرکت های دیگری اقدام به خرید تجهیزات پزشکی کردند، باید عواقب آن را نیز بپذیرند.

http://mehrnews.com/news/4802609

شفافیت در حوزه بهداشت و سلامت

الزام دانشگاه آزاد به منع تحصیل بیش از ۱۳۴ متخلف گروه پزشکی
خبرگزاری مهر- ۳۰ آذرماه ۱۳۹۸

کیانوش جهانپور، رئیس مرکز روابط عمومی و اطلاع رسانی وزارت بهداشت | رئیس مرکز روابط عمومی و اطلاع رسانی وزارت بهداشت، گفت: افراد منع تحصیل شده از پزشکی به دلیل تخلف و عدم وجود شرایط احراز شده، بیش از ۱۳۴ نفر هستند و قانون برای همه اجرا می شود. جهانپور افزود: تعداد این افراد بیش از ۱۳۴ نفر بوده است که برای این تعداد از سال ۹۶ تاکنون جابجایی بر خلاف ضوابط اتفاق افتاده است و به انحای مختلف بر خلاف ضوابط بر کرسی رشته های پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی نشسته اند. وی اذعان کرد: این تصمیم را شورای سنجش و آموزش کشور گرفته است.

http://mehrnews.com/news/4803830

شفافیت در حوزه بازرگانی و امور مالیاتی

۴۰ درصد کل اقتصاد ایران معاف از مالیات است

خبرگزاری مهر- ۲۸ آذرماه ۱۳۹۸

محمد هادی سبحانیان، عضو هیئت علمی گروه اقتصاد دانشگاه خوارزمی | عضو هیئت علمی گروه اقتصاد دانشگاه خوارزمی، گفت: ۴۰ تا ۵۰ درصد کل اقتصاد ایران از مالیات معاف است که با توجه به تولید ناخالص داخلی ما که حدود ۲۵۰۰ هزار میلیارد تومان است، ۴۰ یا ۵۰ درصد این رقم، عدد بزرگی است. سبحانیان افزود: قانون، بانک مرکزی را مکلف کرده است پایانه های پرداخت را ساماندهی و تناظری بین آن ها و فعالیت های اقتصادی ایجاد کند اما هنوز این کار مهم اجرایی نشده است. یعنی در حال حاضر هر فردی می تواند دستگاه کارتخوانی دریافت کند اما آن را به شماره حساب فرد دیگری متصل کند و یا آن را در فعالیت شغلی دیگری به کار بگیرد.

http://mehrnews.com/news/4802006

شفافیت در حوزه بهداشت و سلامت

شناسنامه دار شدن شرکت های توزیع تجهیزات پزشکی
خبرگزاری مهر- ۲۹ آذرماه ۱۳۹۸

بهروز بنیادی، نماینده مجلس شورای اسلامی | عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس از

شفافیت در حوزه املاک و مستغلات

تنها ۲۰ درصد از طرح کاداستر در کشور انجام شده است

خبرگزاری مهر- ۳ دی ماه ۱۳۹۸

محمد هاشمی مقدم، معاون اسناد سازمان ثبت اسناد و املاک کشور | معاون اسناد سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، گفت: متناسب با اعتبار تخصیص یافته به سازمان ثبت اسناد و املاک، تنها ۲۰ درصد طرح کاداستر در کشور انجام شده است. به گزارش خبرنگار مهر، محمد هاشمی مقدم ظهر سه شنبه در آیین تودیع و معارفه مدیرکل ثبت اسناد و املاک استان بوشهر، با بیان اینکه زمینه‌های لازم به خصوص در بخش تخصیص اعتبارات برای اجرای طرح فراهم نشد، تصریح کرد: مجلس اعتبار حدنگار (کاداستر) در بودجه سالانه تصویب نکرد و به میزانی که در این چند سال اعتبار پیش بینی و تخصیص یافت، به همین میزان کاداستر انجام شد.

<http://mehrnews.com/news/4806539>

شفافیت در حوزه مدیریت شهری

شلیک به مافیای زباله

پایگاه خبری رکنا- ۴ دی ماه ۱۳۹۸

رقم ناشی از سود مافیای زباله فقط برای زباله‌های شهر تهران که روزانه ۹ هزار تن است، برابر یک ششم بودجه شهر تهران و برابری از بزرگ‌ترین فسادهای مالی کشور است. یعنی سالانه مبلغی در حدود ۳ هزار میلیارد تومان. اما جای تأسف است که سهم شهرداری‌ها از این میزان سود آن‌چنان کم است که هنوز شهرداری‌ها از جیب مردم برای مدیریت پسماند، بودجه پرداخت می‌کنند. سهم شهرداری تهران از این بازار سه هزار میلیاردی به گفته معاون رفاه وزیر کار، امسال فقط ۲۰۰ میلیارد تومان و سهم نیروی کار حدود ۳۰۰ میلیارد تومان بوده و بقیه سهم دلالان، پیمانکاران و سرمایه‌گذاران شده است.

<https://b2n.ir/838514>

شفافیت در حوزه مجلس و نمایندگان

دو فوریت طرح شفاف‌سازی هزینه‌های انتخاباتی تصویب شد

خبرگزاری مهر- ۱ دی ماه ۱۳۹۸

نمایندگان مجلس با دو فوریت طرح شفاف‌سازی هزینه‌های انتخاباتی مجلس شورای اسلامی موافقت کردند. به گزارش خبرنگار مهر، در جلسه علنی امروز مجلس شورای اسلامی، نمایندگان با ۱۳۴ رأی موافق، ۲۸ رأی مخالف و ۴ رأی ممتنع از مجموع ۱۹۷ نماینده حاضر در جلسه علنی، با دو فوریت طرح شفاف‌سازی منابع تأمین مالی تبلیغات و فعالیت‌های انتخاباتی با اصلاح برخی مواد قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی موافقت کردند. در همین رابطه، حاجی دلیگانی اظهار داشت: مفاد این طرح همان مواردی است که قبلاً در اصلاح قانون انتخابات در مجلس نمایندگان به آن رأی داده‌اند.

<http://mehrnews.com/news/4804205>

شفافیت در حوزه اطلاعات و فضای مجازی

ابلاغ ۳ شیوه‌نامه مرتبط با قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات

خبرگزاری ایسنا- ۲ دی ماه ۱۳۹۸

شیوه‌نامه‌های «انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات مجوزهای دولتی و مجوزهای مؤسسات خصوصی ارائه‌دهنده خدمات عمومی»، «تشخیص و تفکیک اطلاعات مربوط به حریم خصوصی و اطلاعات شخصی از اطلاعات عمومی» و «دسترسی آزاد به اسناد و مکاتبات اداری» که پیشتر به تأیید رئیس جمهوری رسیده بود، از سوی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و رئیس کمیسیون ابلاغ شد. هدف از تهیه و تدوین شیوه‌نامه‌ها، تصریح مفاد مختلف این قانون، تسهیل فرآیند ارائه اطلاعات به شهروندان و تدقیق پاسخگویی به درخواست‌های مردمی در این زمینه عنوان شده است.

<https://www.isna.ir/news/98100201622>

شفافیت در حوزه وزارتخانه و سازمان‌های تابعه

حقوق ماهیانه پژوهشگران اعلام شد

خبرگزاری سینا- ۴ دی ماه ۱۳۹۸

مسعود برومند، معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم | معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم حقوق ماهیانه پژوهشگرانی که از طریق سامانه سابع فعالیت خواهند کرد را اعلام کرد. برومند با اشاره به راه‌اندازی سامانه سامانه اجرایی عرضه و تقاضا پژوهش و فناوری، اظهار کرد: مقرر شده است که عناوین پروژه‌های پژوهشی از طریق این سامانه اطلاع‌رسانی شود و در صورت نیاز، دستگاه می‌تواند با متقاضی منتخب درباره بازنگری و اصلاح پیشنهاد مذاکره کند. وی افزود: متقاضی منتخب برای پروژه دکتری، ۶ ماه و برای پروژه ارشد و پسادکتری، ۳ ماه فرصت دارد تا دانشجوی همکار و یا پژوهشگر پسادکتری را معرفی کند و مراحل قانونی را پشت سر بگذارد.

<https://sinapress.ir/news/97344>

شفافیت در حوزه رسانه، فرهنگ و هنر

مرکز پژوهش‌های مجلس: برای فعالیت‌های هنری مالیات پایه جدید تعریف شود

فصل اقتصاد- ۴ دی ماه ۱۳۹۸

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در گزارشی تأکید کرده است فهرست بلندبالای معافیت‌های مالیاتی در کشور ضمن اینکه عدالت مالیاتی را خدشه دار می‌کند، باعث شده تا نظام مالیاتی یکی از کارکردهای اصلی خود یعنی بازتوزیع درآمد را به درستی انجام ندهد. این مرکز در گزارش خود تصریح کرده که بررسی دلایل نظری وضع معافیت مالیاتی در سایر کشورها در کنار واکاوی تجربه سایر کشورها در حوزه اعطای معافیت به فعالیت‌های هنری نشان می‌دهد معافیت‌های قانونی اعطا شده به فعالیت‌های هنری در کشور، با منطق اعطای معافیت‌های مالیاتی سازگار نبوده و سه ویژگی هدفمند بودن، مشروط بودن و غیردائمی بودن را ندارد.

<https://b2n.ir/726655>

فصل دوم

سایر اخبار هفته

منابع هدفمندی یارانه‌ها در سال ۹۹ اعلام کرد: در بند (۳۱) جدول شماره (۱۴) مبلغ ۲۹/۲ هزار میلیارد تومان برای مصارف مندرج در جداول (۷) و (۹) لایحه بودجه و در بند (۲۵) مبلغ ۳/۴ هزار میلیارد تومان از مستمری‌های افراد تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی درج شده که مجموعاً ۳۲/۶ هزار میلیارد تومان بوده و با استناد به بند (ب) ماده (۳۹) قانون برنامه ششم توسعه مبنی بر ایجاد شفافیت در مصارف قانون هدفمندکردن یارانه‌ها، به تفکیک برنامه‌های اجرایی ذیل دستگاه‌های سیاستگذار در جدول (۷)، به تفکیک دستگاه‌های اجرایی در جدول (۷-۱) و به تفکیک ردیف متفرقه در توضیحات ذیل جدول (۹) درج شده است.

<https://www.fardanews.com/fa/news/966749>

شفافیت در حوزه رسانه، فرهنگ و هنر

ابهام در مصارف ۵۶ میلیاردی حمایت و

صیانت از موسیقی ملی

خبرگزاری دانشجو- ۲۸ آذرماه ۱۳۹۸

عباس اسماعیل‌گل، خبرنگار ایشترین بودجه‌ای که در حوزه موسیقی در لایحه بودجه پیشنهادی سال ۹۹ به آن اختصاص داده شده است، بودجه‌ای است با عنوان «برنامه حمایت و صیانت از موسیقی ملی»؛ بودجه‌ای که هر ساله با حدود رقم ۵۶ میلیارد تومان تخصیص یافته است. یکی از مهم‌ترین ابهاماتی که این ردیف بودجه پیشنهادی دارد، مبهم بودن جزئیات آن است. به این معنا که هیچ یک از اهالی موسیقی بطور مشخص نمی‌دانند منظور از «حمایت و صیانت از موسیقی ملی» دقیقاً چه چیزی است و این بودجه هنگفت قرار است در کجا و چگونه هزینه شود.

<https://snn.ir/fa/news/813616>

شفافیت در حوزه سلامت اداری و بوروکراتیک

اهدای بن خرید ۳ میلیونی به اعضای کمیسیون برنامه و بودجه تخلف است

روزنامه آفتاب یزد- ۲۸ آذرماه ۱۳۹۸

احمد توکلی، رئیس هیئت‌مدیره سازمان مردم‌نهاد دیده‌بان شفافیت و عدالت | رئیس هیئت‌مدیره سازمان مردم‌نهاد دیده‌بان شفافیت و عدالت در نامه‌ای به رئیس دیوان محاسبات کشور، اقدام اخیر این سازمان در اهدای ۳ میلیون تومان بن خرید به اعضای کمیسیون برنامه و بودجه را خلاف قانون و شرع برشمرد. در نامه توکلی خطاب به «عادل آذر» آمده است: این کار به جهات مختلف خلاف قانون و شرع است و دارای وصف مجرمانه است که مجازات آن در ماده ۵۹۸ قانون مجازات اسلامی، تعیین شده است. توکلی با بیان اینکه دریافت‌کنندگان، پیشنهادکننده جناب‌عالی برای تصدی این سمت و ناظر بر کارکرد شما هستند، اظهار داشت: نام این را چه چیزی جز رشوه می‌توان نهاد؟

<http://aftabeyazd.ir/?newsid=150615>

شفافیت در حوزه دولت

پاسخ سازمان برنامه درباره برداشت ۳۰ هزار میلیاردی سازمان‌ها از منابع هدفمندی

فردانیوز- ۲۸ آذرماه ۱۳۹۸

سازمان برنامه و بودجه در واکنش به برداشت حدود ۳۰ هزار میلیارد تومان چند دستگاه دولتی از

سایر

آراء مثبت یا منفی خود به FATF را علنی و شفاف کنید

خبرآنلاین - ۳۰ آذرماه ۱۳۹۸

کاربران خبرآنلاین به شفاف شدن آرای اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام درباره FATF، رأی مثبت دادند. خبرگزاری خبرآنلاین از کاربران خود پرسید: «باتوجه به بحث های فراوان مطرح شده درباره لوایح موسوم به FATF، با رأی گیری علنی و شفاف شدن اسامی موافقان و مخالفان آن در مجمع تشخیص مصلحت نظام موافق هستید؟» ۹۷ درصد کاربران شرکت کننده در این نظرسنجی به آن رأی مثبت دادند و موافقت خود با علنی شدن رأی گیری و اعلام اسامی موافق و مخالف را بیان کردند. در این نظرسنجی تنها ۳ درصد از کاربران بودند که برای پاسخ، گزینه «خیر» را انتخاب کردند.

<http://www.khabaronline.ir/news/1333436>

شفافیت در حوزه مدیریت شهری

تحقیق و تفحص از نحوه واگذاری املاک شهرداری تهران در ۱۰ سال اخیر

خبرگزاری ایلنا - ۳۰ آذرماه ۱۳۹۸

به گزارش خبرگزاری ایلنا، اعضای شورای اسلامی شهر تهران یک فوریت طرح «الزام شهرداری تهران به اصلاح و بهبود فرآیند دریافت و رسیدگی به گزارش های شهروندان درباره فساد و رشوه و تشویق گزارشگران تخلفات در شهرداری تهران» و نیز «تقاضای تحقیق و تفحص از نحوه واگذاری املاک و مستغلات شهرداری تهران در ۱۰ سال اخیر» را مورد بررسی قرار خواهند داد. همچنین، براساس گزارش معاونت ارتباطات و بین الملل شورای اسلامی شهر تهران، در جلسه یکشنبه مورخ ۱ دی ماه، سه پلاک ثبتی نیز از حیث تشخیص باغ یا باغ نبودن مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

<https://www.ilna.news/fa/tiny/news-849232>

شفافیت در حوزه دولت

دیده بان شفافیت و عدالت خواستار شفاف سازی عملکرد دیوان محاسبات در مناطق آزاد شد

خبرگزاری فارس - ۳۰ آذرماه ۱۳۹۸

دیده بان شفافیت و عدالت با ارسال نامه ای به رئیس دیوان محاسبات کشور، خواستار شفاف سازی این سازمان در نظارت بر عملکرد سال های اخیر مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور شد. در بخشی از این نامه آمده است: رسیدگی به عملکرد مالی شرکت های دولتی از وظایف ذاتی دیوان محاسبات است. مناطق آزاد و ویژه اقتصادی با سرمایه ۱۰۰ درصد متعلق به دولت هستند که به صورت شرکتی اداره می شوند. لطفاً اعلام فرمایید دیوان به عملکرد چه سالی از آن ها رسیدگی کرده است و نتایج به دست آمده، چیست؟

<http://fna.ir/ddu4co>

شفافیت در حوزه بازرگانی و امور مالیاتی

پوشش کسری بودجه از طریق مبارزه با فرار مالیاتی

مشرق نیوز - ۳۰ آذرماه ۱۳۹۸

نصرالله پژمانفر، نماینده مجلس شورای اسلامی | عضو کمیسیون تلفیق مجلس با بیان اینکه اعداد و ارقام موجود در لایحه بودجه ۹۹ واقعی نیست، گفت: دولت باید رقم صادرات نفت در بودجه ۹۹ را واقع بینانه در نظر بگیرد. پژمانفر افزود: رقم فرار مالیاتی به اندازه ای بزرگ است که کاملاً کسری بودجه را پوشش می دهد. اما لازم است دولت در قبال مالیاتی که می گیرد، برای مردم شفاف کند که آن را چگونه هزینه کرده است. در همه دنیا، دولت ها هزینه کرد مالیات ها را گزارش می کنند. در حال حاضر مردمی که به ما مراجعه می کنند، نگران این هستند که مالیات ها چگونه خرج می شود.

<https://www.mashreghnews.ir/news/1021941>

شفافیت در حوزه املاک و مستغلات

معافیت مالیاتی برای خانه‌های خالی و دوم

ایرانیان در جزیره کیش

خبرگزاری مهر-۱ دی ماه ۱۳۹۸

حمیدرضا منتظری، مدیر امور مالیاتی منطقه آزاد کیش | مدیر امور مالیاتی منطقه آزاد کیش، گفت: دریافت مالیات از خانه‌های خالی از سکنه، در شهرهای کمتر از ۱۰ هزار نفر جمعیت در حال حاضر امکان‌پذیر نیست و کیش هم جزو این قانون است. منتظری افزود: حسابرسی مالیاتی مودیان همچنان در حال رسیدگی است و تا پایان مهرماه امکان بخشودگی ۱۰۰ درصدی جرایم قابل بخشش مالیاتی اعمال شد و خوشبختانه مودیان محترم در جزیره کیش استقبال خوبی از این فرصت کردند. وی تصریح کرد: بخشودگی جرایم همچنان با شرایط خاص و تخصصی برای آن دسته مودیان که اقدام به پرداخت مالیات‌های قطعی شده می‌کنند، فراهم و اعمال می‌شود.

<http://mehrnews.com/news/4804055>

شفافیت در حوزه املاک و مستغلات

آخرین وضعیت پرونده واگذاری غیرقانونی

اراضی دولتی در دماوند

روزنامه شرق-۱ دی ماه ۱۳۹۸

حسن ابراهیمی بسابی، دادستان عمومی و انقلاب دماوند | به گزارش میزان، ۲۳ آذر بود که دادستان عمومی و انقلاب دماوند از بازداشت سه نفر از کارکنان ادارات دولتی درباره واگذاری غیرقانونی اراضی دولتی و کشف فساد در این زمینه خبر داد و گفت: تحقیقات اولیه حکایت از واگذاری غیرقانونی صدها هکتار از اراضی دولتی از سوی این باند دارد. حسن ابراهیمی بسابی، دادستان عمومی و انقلاب دماوند با بیان اینکه ۵ نفر از حافظان حقوق بیت‌المال بوده‌اند که علیه بیت‌المال اقدام کرده‌اند، گفت: این پرونده با سرعت و دقت در حال رسیدگی است.

<http://sharghdaily.com/fa/main/detail/255414>

شفافیت در حوزه بهداشت و سلامت

کالاهای تاریخ مصرف گذشته بیش از ۴ واحد

صنفا در خلخال جمع‌آوری شد

خبرگزاری ایرنا-۲ دی ماه ۱۳۹۸

علی ملکی، رییس واحد مهندسی بهداشت محیط دانشکده علوم پزشکی خلخال | رییس واحد مهندسی بهداشت محیط دانشکده علوم پزشکی خلخال با اشاره به افزایش مواد غذایی تاریخ گذشته در برخی از واحدهای صنفی، گفت: در یک ماه گذشته کالاهای فاسد و تاریخ مصرف گذشته بیش از ۴۰ واحد صنفی در این شهرستان جمع‌آوری و معدوم شد. علی ملکی روز دوشنبه در جلسه ستاد تنظیم بازار خلخال، افزود: برخی از واحدهای صنفی در تحویل کالاهای فاسد و تاریخ مصرف گذشته به بهانه بیمه بودن کالا و ارجاع آن به کارخانه مشکل‌سازی می‌کنند که این موضوع باید با همکاری اتحادیه‌های صنفی از میان برداشته شود.

<http://www.irna.ir/news/83604716>

شفافیت در حوزه ورزش

نیازمند شفافیت در اصل قراردادهای

باشگاه‌های فوتبال هستیم

خبرگزاری ایسنا-۲ دی ماه ۱۳۹۸

سیده فاطمه ذوالقدر، نماینده مجلس شورای اسلامی | سخنگوی کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی با تأکید بر لزوم شفافیت در اصل قرارداد، پرداختی‌ها و بحث غرامت در فوتبال، اظهار کرد: نباید اجازه داد، واریز مبالغ بی حساب و کتاب و بدون شفافیت در این حوزه اوضاع را بر مردم تنگ‌تر و آن‌ها را گله‌مند و ناراضی کند. ذوالقدر افزود: مسئله شفاف‌سازی قرارداد باشگاه‌ها با بازیکنان و مربیان که می‌تواند مشکلات زیادی را در فوتبال ماحل کند، نیاز به حمایت همه‌جانبه مسئولان و دست‌اندرکاران وزارت ورزش و جوانان، فدراسیون فوتبال، باشگاه‌ها و حتی رسانه‌های گروهی دارد.

<https://www.isna.ir/news/98100100348>

خبرنامه
مقابله با
فساد و فقر

شماره چهارم

۲۸ آذرالی ۴ دی ۱۳۹۸

تاریخ انتشار: ۶ دی ۱۳۹۸

شفافیت در حوزه سلامت اداری و بوروکراتیک

**آمار پذیرفته شدگان دانشگاه علوم پزشکی مشهد
در سال ۹۸ به تفکیک سهمیه ها اعلام شود**
خبرگزاری دانشجو- ۳ دی ماه ۱۳۹۸

بسیج دانشجویی علوم پزشکی مشهد در نامه ای اعلام کرد: از رئیس دانشگاه خواستاریم آمار پذیرفته شدگان در سال ۹۸ به تفکیک برای عموم دانشگاهیان اعلام شود. در بخشی از این نامه آمده است: مغایرت آشکار تعداد پذیرفته شدگان رشته پزشکی مشهد در سال های اخیر (حدود ۱۴۰ نفر در هر ورودی) با ظرفیت اعلام شده توسط سازمان سنجش آموزش در دفترچه راهنمای انتخاب رشته داوطلبین (حدود ۸۰ نفر است) و هم اکنون به عنوان یکی از گام های این شفاف سازی، از جناب عالی خواهشمندیم دستور فرمایید تا آمار تک تک پذیرفته شدگان دانشگاه در سال ۹۸ به تفکیک انواع سهمیه ها در هر رشته برای عموم دانشگاهیان اعلام شود.

<https://snn.ir/fa/news/814723>

شفافیت در حوزه مدیریت شهری

**بررسی ۷۲ هزار سند هزینه توسط ذی
حسابان شهرداری**
خبرگزاری ایلنا- ۴ دی ماه ۱۳۹۸

مجید فراهانی، رئیس کمیته بودجه و نظارت مالی شورای شهر تهران رئیس کمیته بودجه و نظارت مالی شورای شهر تهران، گفت: اعمال نظارت مالی حین خرج توسط قائم مقامات ذی حساب و مقابله با تخلفات مالی از جمله وظایف قائم مقامان ذی حساب است و آن ها موظف به تهیه صورت جلسه تغییر و تحول اقتصادی بوده و موظف هستند تخلف و تخطی از قانون و مقررات را به شورای اسلامی شهر تهران ارسال کنند. فراهانی افزود: ۷۲ هزار و ۴۲۸ سند هزینه از ابتدای سال توسط قائم مقامان ذی حسابان شهرداری، بررسی و تعداد ۷ هزار و ۴۰۷ سند هزینه که حدود ۱۰ درصد است، تأیید نشده و اجازه پرداخت برای آن ها صادر نشده است.

<https://www.ilna.news/fa/tiny/news-851353>

«خبرنامه مقابله با فقر و فساد»، که به صورت چهل هفته پیاپی و از اواخر اسفندماه سال گذشته با مساعی و ایده‌ی معاونت رفاه اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی منتشر شد، به شماره چهارم رسید. خبرنامه‌ای که در ابتدا و تا شماره دوازدهم آن، اخبار مربوط به حوزه‌های فساد و شفافیت را پوشش می‌داد و پس از مدتی اخبار مربوط به فقر و نابرابری را نیز در کنار خبرهای فساد و شفافیت، انعکاس داده است تا فراگیری بهتری نسبت به حوزه‌ی رفاه اجتماعی داشته باشد. اخباری که می‌کوشد تا وضعیت بی‌خانمان‌ها، مسائل عدیده حاشیه‌نشینان و معضلات اقشار و دهک‌های کم‌درآمد و ... را به عنوان بخش کوچکی از رنج‌های مردم سرزمین‌مان به گوش سیاست‌گذاران و مسئولان برساند. از طرفی و در سرمقاله‌های خبرنامه، تا کنون سعی بر آن بوده تا مسائل و معضلات مبتلا به جامعه ایران را بازگو کرده و ذهن جمعی جامعه را نسبت به این قبیل مسائل حساس گردانیم. در کنار این موارد، رفته‌رفته مطالب تحلیلی از جمله گزارش‌های میدانی از مصادیق حاد فقر و نابرابری و آسیب‌های اجتماعی، یادداشت‌های صاحب‌نظران و معرفی کتاب‌های حوزه‌ی فقر پژوهی جهت هرچه غنی‌تر شدن خبرنامه، بدان افزوده گردید. با این توضیح مختصر و تا آنجا که به رسالت مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه مربوط می‌شود، تلاش خواهیم کرد تا با تکثیر امید از خلال خلق اراده‌ای جمعی، تسکین بخش آلام مردم محروم و ستم‌کشیده خود باشیم. از این رو، انتشار خبرنامه شاید پژواک صدایی باشد که نیاز مبرم به شنیده شدن و توجه مضاعف دارد.

خبرنامه مقابله با فساد و فقر

به سفارش معاونت رفاه اجتماعی

مجری: مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه

 <https://www.instagram.com/iranbssc/>

 <https://t.me/IranBSSC>

 <https://www.aparat.com/IranBSSC>

 <https://www.linkedin.com/company/iranbssc/>

 <http://iran-bssc.ir/feed/>